

Sdílený plamen víry

Mladí je budoucnost – slyšíme říkat ty, kteří už mladost opustili. Je si toho vědom i papež František, který na říjen 2018 svolal do Vatikánu biskupskou synodu na téma „Mladí lidé, víra a rozlišování povolání“. Přípravy na toto celosvětové shromáždění jsou už v běhu a papež se touží seznámit nejen s myšlenkami filozofů a teologů, ale především s názory samých mladých lidí. Církev podle něho nemá být ghettem a musí se zajímat o to, čím mládež dnes skutečně žije, jaké problémy ji pálí a proč se v sekulární společnosti ve stále větší míře přestává účastnit na životě církve.

Toto téma jsme proto zvolili i pro náš bulletin. Zaměřili jsme se na některé aspekty této problematiky, jež jsou aktuální v našich podmínkách. Patří k nim nový dokument o univerzitní pastoraci, v uplynulém roce schválený Českou biskupskou konferencí, program Magis 2017, jenž minulé léto vyvrcholil v naší metropoli, nebo nový web podporující rozlišování povolání.

„Plamen víry roste, je-li sdílen a předáván,“ řekl nedávno papež mladým Australanům. Přejme si proto, aby tento plamen víry mládež dokázala sdílet a aby svět byl zapálen.

Jdeme tam, kam se díváme

Žijeme v prostředí různých napětí: polarizace společnosti, střet civilizací, mezigenerační konflikt. Jak v takovém prostředí najít vnitřní vyrovnanost? Podle čeho se orientovat a neztratit přitom opodstatněnou naději?

Na jednom z náhrobních kamenů na hřbitově, který se nachází ve vídeňské čtvrti Lainz, je nápis *Endlich!* (konečný, konečně). Člověk se musí zastavit a zamyslet, co tento nápis znamená. Je jako otázka určená uspěchanému shonu velkoměsta, na který se návštěvník hřbitova může dívat. *Endlich!* Je to jméno zemřelého (Konečný)? Nebo chtěl někdo vyjádřit, že konečně skončil jeho život plný těžkostí? Nebo se nějaká osoba raduje, že konečně došla do zaslíbené země? Či bylo pro zemřelého důležité sdělit touto cestou pozůstalým něco jako: „Pamatujte, že všechno v tomto světě je konečné. To je rozhodující úhel pohledu na život.“

Svatý Ignác z Loyoly používá tento úhel pohledu, když hovoří o tom, jak postupovat, chceme-li udělat správné životní rozhodnutí. Také Ježíš nacházel znovu a znovu nečekané a ohromující odpovědi na otázky, které mu kladli ti, kdo ho chtěli dostat do úzkých. Pohled na jeho Otce, tento jiný úhel pohledu, mu pomohl najít „třetí cestu“, jak odpo-

vědět například v situaci s cizoložnou ženou nebo když se jej ptali, zda je dovoleno platit daň císaři. „Pohled do věčnosti“ mu pomohl, aby se nefixoval na pomíjivé věci, na pouze lidské způsoby myšlení. Tento úhel pohledu osvobozuje pro nové cesty a pro to, co je podstatné. Díky němu roste vnitřní vyrovnanost, a je jasné, jaký má být příští správný krok.

„Blbá nálada“ pronikající naší západní kulturou nám chce namluvit, že polarizace ve společnosti se bude zvyšovat, že konflikty se vyostří a že svět se možná řítí do propasti. Jak ale správně tvrdí Bill a Melinda Gatesovi, opak je pravdou: „Podle téměř všech měřítek je dnes svět lepší než kdykoli předtím.“ Pomůže nám, když se budeme dívat na konkrétní fakta skutečnosti kolem sebe. Především, když si budeme všimnout toho, jak mnoho věcí v našem každodenním životě samozřejmě funguje a že svět kolem nás je dobrý. To jsou skutečné zázraky! Přitom není potřeba různá pnutí ve společnosti falešně harmonizovat nebo popírat. Jde o to, jak se říká, vidět

Usmívající se Kristus na kříži z hradu Xavier
(Foto archiv)

sklenici napůl plnou, a nenaříkat s druhými, že je přece poloprázdná.

Pro mne osobně byl v uplynulých letech obzvláště důležitý osmý verš ze Žalmy 16: „Hospodina si stále stavím před oči, je mi po pravici, nic mnou neotřese.“ Na zámku Xavier v severním Španělsku je působivý krucifix, před kterým se modlil už sv. František Xaverský. Kristus na kříži se usmívá, jako by chtěl říci: „Neměj strach, já jsem přemohl svět!“ Je to velký rozdíl, zda se fixuji neustále na negativní události a zdánlivě neřešitelné konflikty ve společnosti a ve světě, nebo zda hledím na Pána a nechávám ho, aby mi pomohl postavit se nově k udá-

lostem kolem sebe a k otázkám, které vzbuzují. Pohled na usmívajícího se Krista dává novou vyrovnanost a správnou orientaci. Kristův život a jeho poselství přináší světlo a ožívují opodstatněnou naději uprostřed zmatků života. Proto se ve svých modlitbách a opakovaně během dne rád dívám na tohoto usmívajícího se Krista. Věřím, že tu platí slova Heinricha Spaemanna, který říká: „Utváří nás to, co máme na očích; to nás proměňuje. A přijdeme tam, kam se díváme.“

*Josef Maureder SJ
Z Jesuiten 3/2017 přeložil
Petr Havlíček SJ*

Pokání v životě církve

Zpověď je chápána jako prostředek k posílení individuality, k růstu schopností být silnou osobností s vůlí, která obnoví svoji pevnost. Mnohdy však přestala být místem, kde by se člověk nechal obdarovat a proměnit.

Vycházíme ze zpovědnice s předsevzetím: „Chci se sebou něco udělat.“ Zapomenuto je: „Chci nechat Boha v sobě pracovat.“ Špatné či zavádějící interpretace svaté zpovědi působí deformace jejího vnímání.

Spása člověka

Způsob zvěstování spásy člověku je vždy propojen se slovem, které vše spojuje v nový celek. Evangelium hlásá spásu, již se vytváří jednota božského a lidského. Hovoří o tom, jak člověka navrácí do jeho bezúhonnosti a uvádí do úplnosti života. Hřích naopak působí rozpad, rozklad jednoty osoby, který je doprovázen rozčarováním, obrazně řečeno až jakýmsi nepříjemným „smrtným zápachem“. Obsahem spásy je pro Nový zákon skutečnost, která souvisí se slovem *koinonia*, jednota, sjednocení. Vyjadřuje to stručně text z listu Římanům, který mimořádně zásadním způsobem hovoří o podstatě křtu: „Neboť jestliže jsme s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu tak podobní i v jeho zmrtnýchvstání“ (Řím 6,5).

Máme zde před sebou obraz rouby a štěpení. Kdo je pokřtěn, je naroubován do Krista. Rostou spolu,

jako větvička roste na novém stromě. Dostává novou mízu, protože zemřel sám sobě. V této vizi organického růstu je spojen štěp s kmenem, dostává životodárný pokrm, stejný, jaký má kmen. Křest tvoří tuto novou *koinonii*, která zakládá tuto dvojčlennost, příslušnost dvou k sobě: Kristus a já již nelze oddělit. Proto v Novém zákoně, když se hovoří o životě křesťana, mluví se o bytí v Kristu.

Druhý velmi důležitý text Nového zákona, který se vztahuje k tajemství křtu, o tom hovoří z jiného hlediska: „Vy všichni, pokřtěni v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši“ (Gal 3,27-28). Neexistuje již identita etnická, sociální nebo pohlavní, existuje nová identita: být jedno s Kristem. Jsme jedinou osobou v Kristu. Již začíná převažovat identita člověka zakotveného ve

společenství církve. Všechny ostatní identity – především ona fyzická, biologická – jsou založeny na tom, že se liším od druhého, že se vymezuji vůči němu. Identita pokřtěného je identita toho, kdo je spojen novým typem společenství. Už nejsem Řek ani Žid, jsem jedno v Kristu. Tento pohled – být jedno – je zvláště zdůrazněn v tajemství eucharistie, jak o tom hovoří 1Kor 10: „Kalich požehnání, který žehnáme – není to účast v Kristově krvi? Chléb, který lámeme – není to účast v Kristově těle? Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho, neboť všichni máme účast na jednom chlebě“ (1Kor 10,16-17).

Tato logika je typicky křesťanská. Chléb, který lámeme, je společenstvím, účastenstvím, *koinonií* na Kristově těle. Myšlenka spásy, máme-li ji vyjádřit v hutné zkratce, která obsahuje vše podstatné, zní asi takto: žít v těle Kristově, a to podle zákonů, které pro život tohoto těla platí. Proto pod pojmem spása rozumíme přivtělení, začlenění do téhož těla. Být vevnitř, ba dokonce být v samém srdci tohoto těla. Druhou tváří toho samého je bratrství, láska k bližnímu, služba.

Slavení eucharistie

Koinonia není však statickou skutečností, roste svojí vlastní dynamikou, když se shromáždíme ke slavení eucharistie. Křest je proto počátkem tohoto nového života, je

začátkem toho, co se začne odehrávat v našem životě, čím se začínáme stávat. A tento prostor našeho stávání se je prostorem naší svobody. Tak Pavel hovoří o tom, že slavení eucharistie, které je v protikladu s touto logikou vycházení ze sobeckého prožívání naší individuality ke společnému lámání chleba, nevyjadřuje toto nové společenství: „Předně slyším, že když se shromáždíte v církevní obci, oddělujete se jedni od druhých, a zčásti tomu věřím. Nedá se tomu vyhnout, že mezi vámi dojde i k rozštěpení. Tak se aspoň ukáže, kteří z vás jsou opravdu dobří. Když se tedy scházíte, už to není večere, jak ji ustanovil Pán“ (1Kor 11,18-20).

To, co nejvíce ohrožuje eucharistický étos, je rozdělení. To bylo přítomné do jisté míry i při Poslední večeři Páně, a může být stálým ohrožením. Proto je na místě bdělost. Pavel čelí velmi konkrétní situaci, kdy si někteří lépe situovaní křesťané dopřávají, kdežto druzí hladoví (1Kor 10,21). Ti, kteří si museli na své jídlo těžce vydělávat a kvůli svým pracovním povinnostem se zdrželi, přišli pozdě a trpěli tuto nespravedlnost. Je to situace rozdělení, které je způsobeno rozštěpením při eucharistickém stole. To samozřejmě diskredituje církev v očích druhých. Zde se setkáváme s něčím těžko pochopitelným: ke slavení eucharistie se scházejí ti, kteří si jedí

vlastní jídlo. Separují se od druhých. To zcela vyprazdňuje obsah večeře Páně jako bratrského setkání a lámání chleba.

Pavel si zde hraje se slovy: mluví o večeři Páně a večeři sobců. Je to pochopitelné: večeře Páně je pravým opakem. Pavlovo posouzení je proto velmi přísné a nekompromisní, když říká: „Kdo by tedy jedl chléb Páně nebo pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně“ (1Kor 10,27). Všimněme si jedné věci: Nehodnost nespočívá v tom, že by někdo zneuctil eucharistický chléb, totiž, že by nerozlišil tělo Kristovo v podobě eucharistického chleba od chleba obyčejného. Nehodnost přijímání spočívá v tom, že ten, kdo přijímá eucharistii, neuznává tělo Kristovo v jeho druhém významu: eucharistické tělo, které musí vytvářet tělo církve. Ten, kdo neuznává tělo církve jako tělo Kristovo, ten jí a pije vlastní odsouzení.

Když tedy uvažujeme o svátosti pokání a rovněž o zpytování svědomí, Pavel nás do něj uvádí těmito slovy: „Proto musí člověk sám sebe zkoumat, a tak ať chléb jí a z kalicha pije“ (1Kor 10,28). Má se zkoumat v tom, zda rozpoznává tělo Kristovo. Zpytování svědomí křesťanů se nepraktikuje podle Mojžíšova Desatera nebo podle předpisů rituální čistoty, nýbrž se obrací ke zkoumání vztahu k tělu Kristovu, zaměřuje se na míru připodobnění se k tělu Kristovu,

v našem případě k církvi jako mystickému tělu.

Hřích a hříšnost

Můžeme se ptát, zda si Pavel vůbec nevšímá hříchu a hříšnosti jako kategorie morální. Zcela nepochybně je tato kategorie v Pavlově myšlení přítomná velmi silně. Jen si připomeňme 1Kor 5, kde Pavel hovoří o nezřízeném (hříšném) jednání v korintské obci: „A to taková, jaká se nevyskytuje ani u pohanů, že totiž někdo žije s manželkou vlastního otce“ (1Kor 5,1). Pavel zcela jasně říká, že je to něco, co je neslučitelné s životem církve. Ale nevyslovuje odsuzující úsudek nad těmi, kteří jsou mimo církve. Jeho soud se netýká pohanů.

Pavel nepřenáší odsouzení na rovinu sociálního konsenzu, na zvyklosti společnosti, na to, co je v očích pohanů konvencí. Neposuzuje skutky pohanů a nevynáší rozsudek nad jejich morálním chováním. „Neboť co já mám vynášet soud nad lidmi, kteří stojí mimo církve? Nemáte soudit ty, kteří patří k vám? O těch, kteří k nám nepatří, vynese rozsudek Bůh“ (1Kor 5,12-13). Ale ti, kteří jsou uvnitř, totiž společenství těch, kteří se znovuzrodili z vody a Ducha, nad nimi rozsudek vynáší. Soudí ty, kteří patří ke společenství církve. Pavel nepřichází, aby odsoudil chování toho, kdo jako pohan něco takového páchá. Ale vynáší rozsudek nad společenstvím, které nekoná pokání.

Svátost smíření je místem setkání, proměny a obdarování
(Foto Jan Regner SJ)

Samotný text hovoří takto: „A vy jste přitom ještě nadutí, místo abyste byli zarmoucení a odstranili ze svého středu toho, kdo se dopustil takového činu“ (1Kor 5,2). Nedávají nijak najevo kající mysl, když ve svém středu mají takového bratra.

Křest je právě tímto oddělením světa pohanského od Božího království, do kterého se vstupuje branou křtu. A když se do Božího království vstoupí, pak musí zůstat před branou vše, co do Božího království vstoupit nemůže. Ale Pavel hned velmi dů-

razně připomíná, že křesťan nemůže utéci ze světa: „Napsal jsem vám v listě, abyste se nestýkali se smilníky. Tím jsem nechtěl říci, že se nemáte vůbec v tomto světě stýkat se smilníky nebo s lakomci, s lupiči nebo s modláři. To byste museli z tohoto světa utéci. Ale napsal jsem vám v tom smyslu, abyste se nestýkali s takovými, kdo si říká bratr, a přitom je to smilník, lakomec, modlář nebo utrhač, opilec nebo lupič. S takovým člověkem si ani nesedněte ke stolu“ (1Kor 5,9-11).

Křesťan nemůže utéci ze světa, ale musí být ve střehu, aby kvas tohoto světa nepronikl do těsta určeného pro Boží království. Protože Pavel z toho vyvozuje: Nesmíte se smíchat s těmi, kdo žijí v hříchu. Nemyslí tím však ty, kteří páchají hříchy v tomto světě, ale ty, které nazýváme bratry a sestrami a tyto činy páchají. Jsou to ti, kteří byli znovuzrozeni pro Boží království, a jsou proto občany nebeského království, ale nesou v sobě kvas starého těsta a žijí podle zvyklostí tohoto světa; proto nemohou vejít do Božího království.

Charakter pokání

Otcové církve sledují a rozvádějí stejnou myšlenku. Pokání se dotýká Kristova těla jako církve a Kristova oslaveného těla. Církev totiž není nic jiného než zárodek budoucího Kristova těla. Kristovi učedníci se mohou vrátit k hříchu, ale existuje zde možnost druhé cesty. Tato druhá možnost je sestrou křtu, protože se křtem sdílí stejný cíl, totiž navrátit a znovu oživit v hříšném člověku samu podstatu toho, co přijal při křtu svatém. Znovu uvést do aktivity nový život. Bylo zapotřebí, aby se skutečnost, že se některý z členů církve vyloučil ze života církve, projevila viditelným způsobem navenek. Proto Pavel i církevní otcové hovoří o skutečnosti vyobcování z církevního společenství. Celá myšlenka je založena na interpretaci Mt 18,18: „Amen, pravím vám: Všec-

ko, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a všechno, co rozvázáte na zemi, bude rozvázáno na nebi.“

Bylo by omylem si představovat, že toto vyhnání je druhem trestu, jímž církev trestá tyto hříšníky. Nebyli posláni mimo společenství církve, ale již se neúčastnili slavení eucharistie. Stali se součástí skupiny kajících, kterým se církev velmi intenzivně věnovala, a to specifickými službami, především prostřednictvím skupiny vdov, jímž byla tato péče o kající svěřena.

Skupina kajících, která byla o Po-peleční středě z církevního společenství vykázána, byla postupně znovu začleňována do liturgického života a přibližovala se stále více oltáři. Bylo to krásně vyjádřeno v liturgii Zele-ného čtvrtku, kdy se skupina kajících shromáždila u dveří katedrály, jejich svíce byly zhasnuty, kající leželi tváří k zemi. Přišel biskup s rozžatou svící, otevřel dveře chrámu uzavřené řetězem a přivedl je do lůna chrámu. Zde je usmířil s církví a vrátil nazpět do církve, jako by Bůh sám vrátil Adama po hříchu nazpět do ráje. Oděl je bílým pláštěm s odkazem na evangelní úryvek, že je třeba se náležitě obléci pro svatební hostinu. A pak byli přivedeni k oltáři. Modlitba, kterou nad nimi vyřkl, hovořila o tom, že po dlouhé pouti se nyní vrátili, aby mohli nasycit svůj hlad po eucharistii.

Pavel Ambros SJ

Výzvy univerzitní pastorace

Vysokoškolská pastorace se v naší zemi začala rozvíjet hned po pádu komunizmu v roce 1989. Vznikala spontánně v hlavních univerzitních městech a postupně získala různé podoby. Její další rozvoj v naší zemi podporuje dokument, který loni schválila Česká biskupská konference.

Shodou příznivých okolností byli od počátku se vznikem vysokoškolské pastorace od roku 1990 spojeni někteří členové našeho řádu (Josef Blaha a Michal Altrichter), kteří byli v kontaktu s univerzitními studenty v Brně a Olomouci a stáli u zrodu Vysokoškolského katolického hnutí (VKH). Bývalé jezuitské kostely v těchto městech se díky přízni místních biskupů mohly stát místem, kde se scházejí vysokoškoláci a kde můžeme jako jezuité opět působit a po staletích navázat na tradici studentské a akademické pastorace. Díky této souhře okolností, ve které rozpoznáváme řízení Boží prozřetelnosti, se univerzitní pastoraci v naší provincii věnujeme jako jedné z našich pastoračních priorit.

Vedle klasické územní farní pastorace existuje v církvi také pastorace kategoriální. Znamená to, že církev chce působit v určitém prostředí, které vyžaduje poněkud odlišné přístupy hlásání evangelia. V naší zemi existuje kategoriální pastorace

v armádě, ve vězňanství nebo v nemocnicích. Také vysokoškolská nebo univerzitní pastorace je takovou kategoriální pastorační. Vědomí její důležitosti je vyjádřeno i v oficiálních dokumentech o působení církve v Evropě.

Česká cesta

V naší zemi v moderní době nikdy nevznikly katolické univerzity, i když v období mezi dvěma světovými válkami existovaly určité pokusy o jejich založení. V jiných zemích tomu tak bylo a univerzitní pastorace tam původně znamenala, nebo dosud znamená, starost o studenty dané katolické instituce – tzv. *campus ministry*. V naší zemi však univerzitní pastorace znamená něco jiného – být v kontaktu se světským univerzitním prostředím, ať už skrze věřící studenty, nebo věřící pedagogy. A také nabízet prostor pro ty zájemce z univerzitního prostředí, kdo víru v Krista teprve objevují.

Vysokoškolská pastorace je tedy komplexní realitou – chce být mís-

tem vnášení evangelia do akademického prostředí, místem setkávání a dialogu, který je univerzitnímu prostředí vlastní, a také místem pastorační péče o ty, kdo Krista hledají nebo znovu objevují. Zvláště se jedná o vysokoškolské studenty, kteří v době svých univerzitních studií zpravidla stojí před výzvou, s čím ztotožnit svůj život. Tato výzva je o to důležitější, pokud si uvědomíme, že v dnešní době se vysokoškolskými studenty stává většina (asi 70 %) všech maturantů.

Dokument „Koncepte vysokoškolské pastorace“ reflektuje výše uvedené skutečnosti. Rovněž shrnuje různé způsoby působení církve v univerzitním prostředí, které se

v naší vlasti dosud rozvinuly. Ve dvou městech má podobu speciálních, tzv. personálních akademických farností (Praha u Nejsvětějšího Salvátora, Olomouc u Panny Marie Sněžné). Jinde má formu duchovní správy se svým kostelem nebo vysokoškolským kaplanem (Praha ČVUT, Brno, Hradec Králové, Plzeň, Ostrava, Liberec), případně tam alespoň existuje aktivní studentské společenství v rámci místní farnosti (Zlín, Pardubice). Jezuité jsou odpovědní za uvedená místa v Olomouci a Brně, v Praze spolupracují s akademickou farností a poskytují zázemí VKH Praha u svého kostela sv. Ignáce.

Způsob rozvoje a podpory vysokoškolské pastorace v jednotlivých

místech je v kompetenci diecézního biskupa. Vliv na její podobu má dále také osobnost kněze, který se jí věnuje, a rovněž počet a míra angažovanosti věřících studentů v daném místě. Proto je každé z měst, kde univerzitní pastorace existuje, specifické a naplňuje vize a očekávání v různé míře a rozdílně.

Místem setkávání akademického prostředí a církve je zejména salvátorská farnost v Praze, v ostatních městech převažuje v univerzitní pastorační studentský živel. Jednou z výzev je tedy nacházet způsoby, aby i jinde byla vysokoškolská pastorace nejen péčí o studenty, ale aby byla schopná nabízet zázemí i univerzitním pedagogům a vědeckým

pracovníkům. Další z výzev je větší vykročení k hledajícím – jsou místa, kde je vysokoškolská pastorace hlavně péčí o společenství věřících studentů. Příprava k přijetí křtu nebo biřmování je jen jednou z možností, jak se hledajícím otevřít. Péče o studenty musí také stále znovu hledat odpovídající poměr v nabídce různých pastoračních aktivit – vedle tzv. nízkoprahových nebo nábožensky-zážitkových aktivit (například sportovní akce nebo poutě) přes běžný bohoslužebný provoz až k aktivitám duchovně formačním, jejichž vrcholem je osobní duchovní doprovázení.

Petr Havlíček SJ

Anketa

Co chybí pastoraci mládeže u nás?

Myslím, že v Čechách je o duchovní život mládeže dobře postaráno. Když mladý člověk hledá Boha, má možnost najít společenství, literaturu, exercicie, inspirující vzory či zkušené duchovní průvodce. Rozšířit tuto paletu by snad mohlo ještě působení duchovních v médiích, zvláště na sociálních sítích.

V zahraničí jsem se setkal např. s křesťanskými „vlogery“, tedy kněžími, kteří denně vkládají na internet krátká videa s duchovním zamyšlením. Poslechem přes chytrý telefon by pak například bylo možné vstávat i usínat s duchovním slovem.

Mládí je čas rozvoje emocí. K tomu výborně pomáhá hudba. Myslím, že je čas na obnovu katolické hudby. Křesťanské hudby je dostatek, zvláště té moderní. Potřebovali bychom písně, které odpovídají obsahu katolické liturgie. Chybět by rozhodně neměli ani vzdělaní kněží, kteří nabízejí hlubší promýšlení základních otázek víry, jež v mladém člověku vyvstávají.

*Prokop Janda
jezuitský scholastik*

Anketa

*Adam Drahoš
Akademická farnost Praha*

Myslím, že je velký rozdíl mezi pastorační vysokoškoláky a mládeží vůbec. Obecně mi chybí větší otevřenost vůči tomu, co přináší dnešní svět. Přivítal bych větší ochotu otevírat složité otázky, na které měl sice středověk jasné poučky, ale dnes s nimi jen stěží vystačíme. Jen ti nejstejnější pastýři otevírají v současnosti diskuzi o tématech, jako jsou homosexualita či nové vztahy rozvedených.

Nejvíce mi ale schází důvěra. Obávám se, že v pastorační je stále patrné hluboce zakořeněné mínění, že člověk je ve své podstatě spíše špatný a jakmile bude mít příležitost, jistě své špatné sklony uplatní (antropologický pesimismus). Mnozí pastýři se tak podobají úzkostlivým rodičům, kteří svoje děti raději k ničemu důležitému nepustí a preventivně je varují před veškerým zlem, které na ně číhá za zdmi církevních institucí. Místo povzbuzování k odvaze je spíše spoutávají strachem před jinakostí a odlišností. Přál bych si, aby byl pro pastorační mládeže typický postoj důvěry a s ním spojené trpělivé duchovní doprovázení.

Chtít od života více

V roce 2016 vedl organizační tým celosvětového Magisu, který se konal v Polsku, a loni se zúčastnil Středoevropského Magisu, pořádaného českou provincií. Polský jezuita Waldemar Los přibližuje, jaký je hlavní přínos programu Magis pro mladé lidi, co obecně znamená ignaciánské magis i jak se lze učit být kontemplativním v činnosti v každodenním životě.

Jaký byl tvůj nejsilnější zážitek z loňského Magisu, který jsi strávil v Praze jako dobrovolník v experimentu Marta a Rafael?

Magis 2016 pro mě samozřejmě představoval silný a hluboký zážitek, ale byla to také naprosto odlišná zkušenost. Když za něco nesete zodpovědnost, je nezbytné soustředit se na to, aby vše fungovalo. Naštěstí jsem si i přesto mohl dopřát radost z celé akce a užít si ji, a to bylo loni podobné. Cítil jsem stejnou sílu, sounáležitost mezi účastníky a jejich otevřenost, což jsem si tentokrát mohl vychutnat naplno, bez předchozích starostí s organizací. Nejsilnějším zážitkem pro mě bylo právě toto společenství lidí, vztahy mezi nimi, otevřenost a přítomnost Ducha Božího, kterého bylo možné vnímat v každém okamžiku, v každé události a v našich srdcích.

Hlavní téma Magisu 2017 znělo „Kontemplativní v činnosti“. Co to znamená pro tebe osobně a co ti nejvíce pomáhá v tom, být kontemplativním v činnosti ve svém každodenním životě?

Znamená to pro mne hledat Boha na každém místě, v každém člověku, v každém setkání... To samozřejmě není vůbec jednoduché, ale je to způsob, jak se učit vidět Boha v realitě, která mě obklopuje, a mezi lidmi, s nimiž žiji. Znamená to nevzdávat se a dál hledat cesty, jak se v této snaze zlepšovat. Myslím, že je především důležité být si vědom své nedokonalosti a slabosti. Je velmi těžké rozeznávat přítomnost Boha v okamžicích, které jsou náročné, negativní a bolestivé, když selháváme a padáme. Ale je fascinující mít neustále možnost zkoušet to znovu a znovu.

Tomu se můžeme naučit, když se soustředíme na Boha a na náš vztah s ním, když v tomto vztahu budeme otevření, bdělí, aktivní a budeme jej reflektovat, a když to samé budeme žít i ve vztazích s lidmi. V tom mi nejvíce

pomáhají dobré příklady – lidé, které potkávám a kteří jsou duchovně velmi hlubocí, pokorní, často prostí, ale velmi moudří. Pro mě to jsou například jiní jezuité. Vidím, jak žijí, jak jednají a jak čelí těžkostem, ale přesto v tom všem stále hledí na Boha. A to je pro mne něco vzácného.

Jakou nejdůležitější zkušenost sis odnesl z dvouletých příprav Magisu 2016 a z programu samotného?

Po roce a půl, který uplynul od Magisu 2016, mohu říct, že to byla nejlepší léta v mém životě, a teprve nyní jsem schopen si plně uvědomit, jak mě Bůh na tento úkol připravoval. Vybrat jeden výjimečný zážitek je těžké, protože Magis 2016 byl neuvěřitelně bohatý a pestrý. Ale myslím, že jednou z nejdůležitějších zkušeností bylo zažít tu obrovskou různorodost církve a sílu, se kterou se podařilo vše uskutečnit. Měli jsme mnoho dobrovolníků, kteří přicházeli, aby nám pomohli, a také spoustu lidí, kteří otevřeli své domovy, peněženky a hlavně svá srdce.

Během Magis kruhu se mladí učí reflektovat, vycházet ze sebe a sdílet se s druhými
(Foto Jakub Kováč)

Tím se skutečně naplnilo motto onoho setkání „Ať dáváme a nepočítáme“, kterým jsme chtěli vyzvat ke štědrosti a velkorysosti. A teď, s odstupem času, jsem si uvědomil, jak tato slova a jejich význam byla a stále jsou důležitá, jak působila a pomohla mi také k vnitřní proměně. Snažili jsme se udělat mnoho pro ty ostatní, ale až teď jsme schopni vidět, kolik ohromné práce udělali i oni pro nás. Na loňském Magisu jsem v Praze také potkal spoustu lidí, kterým podle jejich vlastních slov Magis v Polsku změnil život či ho silně ovlivnil, a nyní jsou schopni vnímat plody té zkušenosti.

Jaké změny přinesl Magis 2016 polské jezuitské provincii a mladým lidem v Polsku?

Myslím, že největší změny pocítili jezuité, kteří pracují s mladými lidmi. My všichni jako jezuité a studentští kaplani jsme si uvědomili, že Magis je skutečně úžasným nástrojem, který mladým lidem pomáhá rozvíjet jejich osobnost i vztah k Bohu a ukazuje jim cestu, jak skrze ignaciánskou spiritualitu nalézat Boha ve svém každodenním životě. To je podle mne velice cenné.

Věříme, že Magis jako takováto metoda si zaslouží, aby se v něm dále pokračovalo, protože dnešní mládí velmi touží po společenství a po tom, setkávat se a sdílet s novými lidmi, kteří vyznávají stejné hodnoty, přemýšlejí podobným způsobem a tvoří součást jedné rodiny církve. Jako jezuitští studentští kaplani tedy chceme investovat tolik energie, kolik bude možné, do rozvoje všech těchto prvků charakteristických pro Magis.

Připravuješ dizertační práci z pastorální teologie právě na téma Magis. Co z celého programu podle tebe mladým lidem přináší největší užitek?

Ve své práci bych chtěl dokázat, jak výjimečným nástrojem může Magis být nejen z hlediska spirituálního, ale také psychologického, a jak může přispět k formování osobnosti mladých lidí. Rád bych poukázal například na to, že sdílení ve skupině, v tzv. Magis kruhu, není jen o sdílení zážitků z celého dne, o tom, jak každý prožívá svůj vztah s Bohem skrze ostatní a sám sebe a uvědomuje si, co vše se daný den událo. Magis kruh je především vynikající prostředek, jak se naučit všechny tyto věci reflektovat, rozvíjet svou citlivost a také se učit odvaze vycházet ze sebe, být otevřený a připravený třeba i na negativní zpětnou vazbu. Nejde v něm jen o sdílení víry, ale především o možnost utvářet sám sebe. A je to také prostor, kde můžeme být svědky toho, jak se vyvíjejí druzí. Sám jsem zažil, že ve skupinkách se vytvořily velmi hluboké vztahy. A podobných prvků v sobě Magis ukrývá mnohem více.

Magis mladým lidem nabízí příležitost učit se vidět Boha ve všech věcech, v každém člověku a na každém místě
(Foto Marta Markiewicz)

Co obecně znamená být a žít *magis*? Jaký význam to má pro tebe osobně?

Je to něco, co stále objevuji a žiji každý den. Znamená to především neustálý pohyb, nezastavovat se a nespokojovat se s tím, co už mám, ale toužit po životě ve větší plnosti, bdělosti a vnímavosti. Z toho vyplývá neustále jít do hloubky, nežít povrchně, nebát se procházet i skrze problémy a překážky, mít odvalu čelit tomu všemu i sám sobě a být připravený na nejrůznější výzvy. A v tom všem neustále bojovat o větší kvalitu svého života. To byla jedna z věcí, které jsme objevili během příprav Magisu 2016 – že nechceme vydávat všechnu energii pouze do přípravy a realizace programu a pak si užívat přítomných okamžiků, ale že také chceme učit mladé lidi, jak chtít od života právě toto „více“. Vést je k tomu, aby žili *magis* i po skončení Magisu – aby měli touhu po celý život to prohlubovat a objevovat Boha, který je vždy „větší“.

Co nebo kdo ti nejvíce pomohli vyzrát ve víře?

Vyrůstal jsem v katolické rodině; maminka byla učitelkou ve školce, tatínek stavební inženýr. Doma jsem měl vždy prostředí plné podpory a pochopení. Spolu s mými dvěma sestrami jsme pravidelně chodili do kostela. Přirozeně jsem tedy přijal víru skrze svou rodinu, ale později jsem musel dar víry objevit i sám za sebe. Zlomovým bodem pro mne byla duchovní cvičení, kterých jsem se poprvé zúčastnil v sedmnácti letech. Teprve tam jsem plně objevil Boha. Byl to nesmírně silný zážitek. Celé to společenství mladých lidí, společná modlitba a přednášky pro mne představovaly něco strhujícího. Uvědomil jsem si, že Bůh a modlitba jsou ještě něco více než jen tradice, že Bůh může být osobní a činit zázraky.

Vím, že následující zážitek by leckdo mohl označit za náhodu, ale pro mne to tehdy vskutku bylo jako zázrak a mocně to na mne zapůsobilo. Exerciice se konaly roku 1997, kdy Polsko postihly velké záplavy, a během celého pobytu převládal silný déšť. Bylo naplánováno, že liturgie s obnovou křestních slibů proběhne venku v nedalekém lese. Zdálo se to nemožné, protože déšť nepřestával. Ale když se blížila ona část, kdy jsme měli jít ven, déšť náhle ustal. Vydrželo to právě tak dlouho, abychom stihli obnovit své křestní sliby, a po půlhodinovém obřadu se opět rozpršelo. Je to možná maličkost, ale i takové drobnosti mi pomohly vyrůst ve víře a v důvěře v Boha. A s takovými malými zázraky se setkávám neustále nejen skrze události, ale především skrze druhé lidi, které poznávám na své cestě.

Jaká byla potom tvá cesta do Tovaryšstva Ježíšova?

Když mi bylo deset, přestěhovali jsme se do farnosti, kde působili jezuité, takže se dá říci, že jsem vyrostl pod křídly jezuitů. V osmnácti letech začal dozrávat můj proces rozlišování. Sám jsem tehdy ještě ale zralý nebyl. Když se však dnes ohlédnu zpět, vidím, že v tom věku jsem byl velmi odvážný, když jsem učinil rozhodnutí vstoupit do řádu. Uvědomoval jsem si, že Bůh dokáže působit i skrze naše slabosti. Pomohl mi učinit rozhodnutí, aby poté mohl začít pomalu formovat můj charakter, mou osobnost a můj život. Během formace jsem nasbíral mnoho zkušeností, které jsem mohl později využít, například jako hlavní koordinátor polského Magisu.

V současné době působíš jako studentský kaplan v Opoli. Jaké jsou tvé vize a priority v jezuitské pastoraci vysokoškoláků?

Tím nejdůležitějším je být s lidmi. Myslím, že to studenti potřebují nejvíce. Nejdříve jim musíte pomoci vybudovat a prožívat vztahy s lidmi, abyste byli

schopni pomoci jim budovat vztah s Bohem. Je pro mne důležité trávit s mladými lidmi čas nejen při hovorech o Bohu a duchovních záležitostech, ale být mezi nimi prostě přítomen v jejich každodenní realitě a naslouchat jim. Díky tomu k nim mám blíže a podle jejich potřeb mohu zaměřit kázání a program v průběhu roku. Lidé ke mně samozřejmě velmi často přicházejí také kvůli svátostí smíření a duchovním rozhovorům.

Opole je specifické místo. Přichází sem hodně mladých z okolních vesnic, kde je spiritualita silně ovlivněna tradicí. Hledám cesty, jak jim ukázat, že tradice a všechny ty tradiční modlitby jsou velmi důležité, ale že k Bohu je třeba dostat se především skrze osobní vztah a rozvíjet ho, neboť tak můžou dosáhnout skutečné svobody. Ta je velmi potřebná, zvláště když studenti dokončí svá studia a navracejí se domů, kde často nemají možnost rozvíjet svou víru ve společenství, které by jim nabízelo podněty k prohlubování osobního spojení s Bohem.

Připravily Petra Šuková a Lenka Češková

P. Waldemar Paweł Los SJ se narodil 17. října 1979 ve slezské Bytomí. Vyrostl v tamní jezuitské farnosti a hned po maturitě vstoupil v roce 1998 do Tovaryšstva Ježíšova. Noviciát absolvoval na jihopolském poutním místě Stara Wieś a filozofická studia na Ignatianu v Krakově. Během magisterky dva roky působil jako učitel a vychovatel na mezinárodní chlapecké internátní škole v St. Blasien v Německu. Následovala teologická studia ve Varšavě. Po jáhenském svěcení v roce 2008 působil tři roky v Krakově, kde 27. června 2009 přijal kněžské svěcení. Byl zodpovědný za jezuitskou pastorační mládež v obou polských provinciích, pracoval v týmu pro podporu povolání a koordinoval

Magis společenství v Polsku. Organizoval Ignaciánské dny mládeže a vedl projekt Kontakt s Bohem, který rozvíjí vztah mladých lidí k Bohu skrze duchovní cvičení a ignaciánskou spiritualitu. V letech 2011–2014 studoval pastorální teologii v Baltimore v USA. Po návratu do Polska byl generálním koordinátorem jezuitského předprogramu SDM v Krakově, Magis 2016. Od začátku roku 2017 působí jako studentský kaplan na jezuitském formačním a kulturním centru Xaverianum v Opoli.

Jezuitou dnes

Počátkem loňského roku vznikly nové webové stránky Jezuitoudnes.cz, které mají pomoci mladým mužům rozlišujícím své povolání a uvažujícím o vstupu do Tovaryšstva lépe se zorientovat na jejich cestě hledání. Řadu informací o jezuitském řádu na nich však najdou i všichni další zájemci o ignaciánskou spiritualitu.

V dnešní době velmi často slyšíme různé „nářky“ nebo povzdechy, že je málo „povolání“, čímž je myšleno, že se hlásí málo kandidátů a zájemců do kněžských seminářů nebo řeholních noviciátů. Bůh však dává povolání stále. Ovšem proto, aby mladý člověk dokázal rozlišit Boží hlas v hluku dnešního světa, aby vůbec věděl, k čemu je volán, a aby se nebál udělat tak závažné rozhodnutí, potřebuje podporu.

Americký jezuita John W. O'Malley říká, že „Bůh obecně nevolá osobu přímo bez toho, aby použil hodně prostředků“. Mnoho z nás jezuitů i ne jeden spolupracovník automaticky předpokládají, že tímto nástrojem Božím je „někdo“ k tomu zvláště určený, například tzv. promotor povolání, tj. osoba, která by pro „promoci“ povolání měla vyvíjet zvláštní aktivitu a u níž by se měli potenciální kandidáti hlásit. Jsem ale přesvědčen, že se jedná o hluboký omyl. Pomoc mladému člověku slyšet Boží

hlas, rozlišit ho mezi ostatními, nebo i dodat mu odvahu při rozhodování je prací a úkolem všech jezuitů, spolupracovníků a vůbec každého, komu na církvi a Tovaryšstvu Ježíšově záleží.

Být nablízku hledajícím

Bývalý generální představený Pedro Arrupe říkal: „Problém povolání je pro Tovaryšstvo životně důležitý, dnes a stále, protože na počtu povolání a na jejich kvalitě do značné míry záleží přežití Tovaryšstva a kvalita jeho služby církvi.“ Podobně vyzýval k činnosti další generální představený Peter-Hans Kolvenbach: „Promoce povolání je klíčová a nezbytná služba pro budoucnost Tovaryšstva a pro službu, ke které bude církví povoláno. Život i poslání Tovaryšstva v budoucnu závisí na dnešních mladých. Proto vás žádám, abychom vylepšili naše nejlepší prostředky na zlepšení komunikace s nimi tam, kde jsme ji ztratili, a posilnili a lépe ji organizovali tam, kde ji již máme.“

Jedná se o výbornou analýzu, která jistým způsobem předběhla svou dobu, protože byla napsána ještě před masovým rozšířením sociálních sítí a na bázi internetu založených komunikačních prostředků. Sociální sítě nebo internet jako takový v žádném případě nemohou plně nahradit osobní komunikaci a osobní příklad, ale stejně tak nesmí být ignorovány a pokládány za méněcenné, nebo dokonce za neúčinné komunikační kanály. Pokud nám papež, generální představení, ale i osobní zkušenost říkají, že tyto nástroje nám pomohou v navázání prvního kontaktu nebo v udržování kontaktů na dálku, měli bychom jejich výzvu brát vážně.

Jistě, není to cesta úplně samozřejmá pro všechny, ale to ani není nutné. Čím může skutečně každý jezuita nebo spolupracovník přispět k této službě církvi a jezuitům, je jeho otevřenost vůči druhému a připravenost odpovídat na dotazy zájemců a nabídnout jim pomoc – a to všechno s úsměvem na tváři a s ochotou ujit s daným člověkem „nějaký ten krok na jeho cestě“, místo toho, aby se s unaveným, nervózním nebo utrápeným výrazem na tváři jen rychle snažil daného zájemce nebo tazatele odbýt.

Jezuitoudnes.cz

Rád bych představil jeden konkrétní příspěvek k tomuto velkému úkolu „promoce povolání“ – naše webové stránky Jezuitoudnes.cz.

Primárními adresáty jsou zájemci o jezuitský řád nebo jezuitský způsob života, kteří tam naleznou nejenom rozhovory s jezuitou, literaturu, která jim může pomoci při hledání vlastní cesty, či vysvětlení zásad jezuitské spirituality (meditace, examen, rozlišování apod.), ale i pohled do noviciátu a do životních osudů konkrétních jezuitů nebo vysvětlení jednotlivých fází formace, tj. toho, co všechno to vlastně obnáší, stát se jezuitou. A to vše z pohledu jezuitů, kteří se nacházejí přímo v té které konkrétní fázi. Pomoc a radu v modlitbě tady najdou ale i ostatní hledající.

Velkým přáním autorů webu je, aby sloužil i přímo jako pomůcka pro jezuitu a jezuitské spolupracovníky, která by jim poskytla materiálovou podporu při doprovázení hledajících a zájemců. Ve stažitelné podobě je na webu možné najít základní ignaciánské modlitby, doporučenou literaturu, noviciátní program či kalendář nabízených akcí. Pracuje se také na sérii rozhovorů ve formě videí, které návštěvníkovi nabídnou ještě osobnější formu získávání informací o Tovaryšstvu. Autoři webu se rovněž snaží ctít zmiňovanou otevřenost, v tomto případě pro jakékoli návrhy, postřehy a konstruktivní kritiku, a také velice uvítají každou další iniciativu.

Samuel Privara SJ

Milovat v každodennosti

Loňské léto si mladí lidé z Evropy a Blízkého východu obohatili i díky Středoevropskému Magisu, který se uskutečnil 14. až 23. července na různých místech střední a východní Evropy. Program, který mladým přibližuje ignaciánskou spiritualitu, se tento tentokrát konal v režii české jezuitské provincie. Účastníci se během nejrůznějších aktivit učili, jak být kontemplativní v činnosti, a měli také možnost blíže poznat českou metropoli.

První část setkání a jádro celého programu představovaly tzv. experimenty neboli zkušenosti. Ty vycházejí z experimentů, které tvoří tradiční součást jezuitské formace a zakládají se na životních zkušenostech sv. Ignáce. Celkem šestnáct experimentů se konalo na řadě míst České republiky, Polska, Maďarska, Slovenska, Slovinska, v rakouských Alpách a v Kosovu. Bezmála dvě stě padesát účastníků z více než dvaceti zemí zejména střední Evropy, ale také z Belgie a Nizozemska, Itálie, Španělska, Portugalska, Egypta, Libanonu a Sýrie, mělo během šesti dní příležitost pracovat na svém osobním i duchovním růstu, poznávat nové lidi z různých zemí, modlit se a učit se hledat Boha ve všech věcech a v každém člověku. Hlavní téma setkání – Kontemplativní v činnosti – účastníky vybízelo, aby se při všech svých různorodých aktivitách pře-

vším snažili uvědomovat si neustálou přítomnost Boží.

Na vlastní kůži

Ignaciánské experimenty se dělily do několika kategorií, na experimenty putovní, duchovní, umělecké, sociokulturní (zaměřené na poznávání různých kultur a náboženství) a experimenty sociální, které zahrnovaly dobrovolnickou sociální práci a ekologii. Například účastníci experimentu ve slovinské Lublani pomáhali lidem v nouzi a každý den zasvětili aktivitě spojené s některým ze skutků tělesného milosrdenství. Ty je přivedly mezi chudé, nemocné a vězněné, lidi bez domova, uprchlíky a další nejpotřebnější. „Bylo skvělé zažít, že tvoříme společenství. Mladí uprchlíci byli otevřenější, než jsem čekal. I přes jazykovou bariéru jsme si mohli hrát a společně něco zažít. Připomnělo mi to slova papeže Františka, že máme stavět mosty,

Magis mladým lidem dává zakusit bohatství církve a mění jejich životy
(Foto Mariuzs Doubrawa)

a ne zdi. Uvědomil jsem si, že uprchlíci se nám velmi podobají, jen pocházejí z obtížnějšího zázemí,“ prozrazuje svou zkušenost Balázs Szalma z Maďarska. „Po našem experimentu nedovedu pochopit lidi, kteří vůči uprchlíkům cítí nenávisť. Není k ní žádný důvod, oni prostě jen chtějí začít nový život,“ dodává jeden ze slovinských organizátorů, Matej Šadl.

Na základě encykliky *Laudato si'* papeže Františka připojili vedoucí experimentu jako šestý skutek milosrdenství péči o životní prostředí,

které byl věnován jeden celý den, strávený v prostředí Triglavského národního parku. „Při práci s chudými se můžeme dostat do obtížných i do velmi radostných situací. Mnoho setkání a okamžiků z oněch dnů, kdy jsme se snažili uvést milosrdenství ve skutek, zůstane v našich myslích po dlouhou dobu. Každé setkání nás něčemu naučilo a někteří uvažovali o tom, že by se začali věnovat dobrovolnické práci i po návratu domů,“ shrnuje svůj zážitek z historicky prvního slovinského Magis experimentu Lucas Franek z Německa.

Přírodě se přiblížili i účastníci poutních experimentů. Jedni se vydali na cestu mezi nejvýznamnější poutní místa na Moravě, Velehrad a Svatý Hostýn, a další prožili ignaciánská duchovní cvičení v tichu na Salcburské salašnické cestě. V jihopolských Stolových horách se zase poutníci během vystupování „vzhůru“ snažili „zajet na hlubinu“ a při jednotlivých etapách cesty si postupně přibližovali nejdůležitější momenty ze života sv. Ignáce.

Účastníky další skupiny experimentů spojovala láska k umění. Měli možnost hledat Boha prostřednictvím zpěvu písní z Taizé, psaní ikon či dramatického ztvárnění biblických příběhů v duchu ignacián-

ských exercicií. „Tři roky jsem členem jezuitského řádu, ale díky tomuto způsobu rozjímání, ve kterých jsme sami účinkovali, se moje modlitba neobyčejně prohloubila,“ nadšeně se dělí o svůj zážitek scholastik Wojciech Leśniak, který se účastnil experimentu vedeného v Telči zkušenými českými herci. „Je to zcela nová zkušenost, když sami tisknete v ruce kámen, kterým máte ukamenovat hříšnou ženu, nebo když hledíte do očí farizeje, jenž ve jménu Boha odmítá vaše svědectví o uzdravení, které Ježíš učinil. Nešlo o herecké dovednosti. Dostali jsme se velmi blízko osobám, které jsme v hraných rozjímáních ztvárňovali,“ uzavírá mladý polský jezuita.

Anketa

Jaký je tvůj zážitek ze Středoevropského Magisu 2017?

Na experimentu jsme se sešli s celkem šesti zemí a jako první křesťané jsme se společně učili psát na papyrus. Bez jakéhokoliv nadsázky mohu říct, že Magis 2017 změnil celou mou mentalitu a mé pojetí života. Byla to událost, která mě přiměla uznat, že Bůh mě miluje, pomohla mi být hrdý na to, že jsem křesťanem, a současně zůstat otevřeným vůči různým národům, kulturám, jazykům a zvykům.

Abych řekl pravdu, vždycky jsem si myslel, že křesťanské akce jsou nudné, že jejich účastníci musejí být pořád vážní a nikdy se nesmí smát a že se tam pořád dokola opakují stejné modlitby. Magis 2017 mi ukázal, že jsem žil v iluzi.

Bůh rád vidí, jak se smějeme. Chce nás učinit šťastnými a přeje si, abychom nikdy nezapomněli na klíč, který odemýká cestu k harmonii v našem životě. Tím je jediné slovo: láska. Všichni organizátoři i účastníci tohoto nádherného setkání projevovali vzájemnou lásku, starali se o nás a udělali vše pro to, aby nám na tváři vykouzlili úsměv.

*Armin V. Fabian, Rumunsko
experiment Slovo na papyru*

A co dál?

Po týdnu stráveném v malých skupinách s pravidelným denním rytmem, ve kterém nechyběla ranní modlitba, slavení eucharistie, ignaciánské examen a sdílení v tzv. Magis kruzích, se účastníci všech experimentů přesunuli na závěrečný třídenní program do Prahy. Ten jim nabídl možnost hlouběji poznat duchovní a kulturní dědictví české metropole i jezuitského řádu, seznámit se s tradicemi jednotlivých národů, které se do Magisu zapojily, ale i příležitost smířit se s Bohem a s druhými lidmi.

Po úvodním večeru, který patřil českým národním tancům, se účastníci sešli v pátek ráno v kostele sv. Ignáce na Karlově náměstí. Pro-

střednictvím krátkého videa k nim nejprve promluvil generální představený jezuitů Arturo Sosa. Mladým lidem připomněl, že Bůh je činný ve světě a v životě každého člověka, a vybídl je k tomu, aby hledali znamení Boží přítomnosti a otevřeli jim své srdce a svou mysl. Následovala panelová diskuze „Kontemplativní v činnosti, a co dál?“. Její hosté, polský jezuita Waldemar Los, německá řeholnice Dorothea Gnau z ignaciánské kongregace sester Pomocnic a laický spolupracovník litevských jezuitů Danas Viluckas účastníky povzbudili, aby byli kontemplativními v činnosti i po návratu domů. „Pro nás křesťany představuje čas strávený zde na zemi jen část cesty

Anketa

*Lyanne Blonk, Nizozemsko
ikonopisecký experiment*

Experiment pro mě byl o nalézání Boha v kráse. Ve svém přístupu k psaní ikon jsem poznala sama sebe. Chtěla jsem, aby moje ikona vypadala určitým způsobem, ale musela jsem vynaložit velké úsilí, aby se mé představy staly skutečností. Klíčové bylo mít trpělivost a vzdát se svých očekávání. Co když Bůh vidí můj život jako ikonu, prostřednictvím které vypráví vlastní příběh? Pak to není o tom, jak já chci, aby můj život vypadal, ale o tom, jak to chce Bůh. Možná, že když upustím od svých očekávání, bude v mém životě větší prostor pro Boží hlas a můj život bude i tak krásný. Bůh může konat krásné věci v našich životech.

Během Magisu jsem nacházela Boží odpověď ve všem kolem sebe: ve vstřícnosti a otevřenosti účastníků, ve vzájemném naslouchání, ve smíchu i v tichu. Naučilo mě to, že Bůh působí skrze nás samotné, a že jeho přítomnost nás všechny činí krásnými. Moje ikona není dokonalá, ale přesto je krásná. Je mi také velmi drahá. Připomíná mi, jak jsem skrze krásné lidi potkala Boha.

k našemu nebeskému Otci. Během této doby musíme najít svou vlastní cestu k Bohu. Svátý Ignác nás učí hledat Boha ve všech věcech. Nejdříve se musíme naučit být, potom vidět, a nakonec milovat,“ zazněla výzva z úst hlavního koordinátora Magisu 2016 v Polsku Waldemara Lose.

V sobotu odpoledne na účastníky čekalo několik workshopů, které byly spojené s návštěvou významných historických míst, jako jsou benediktinský klášter v Břevnově, Loreta či Strahovská knihovna. Velký zájem byl o úvod do meditace, který se konal v kryptě kostela Nejsvětějšího Salvátora. Jiní si zvolili oddech při sportovních aktivitách na Letné anebo společné návštěvě smíchovského pivovaru. Den uzavřel Večer smíření, moderovaný ignaciánskou komunitou Chemin Neuf, který nabídl prostor pro ztišení a osobní modlitbu i možnost přijmout svátost smíření.

Prokvasit svět

Sobotní dopoledne se neslo ve znamení Pražské hry, která vyvrcholila bohoslužbou v kostele sv. Ignáce. „Cílem hry nebylo vyhrát, ale blíže poznat Prahu a zvláště pak místa spojená s jezuitským řádem. Hravou interaktivní formou se tak mladí lidé dozvěděli něco bližšího o působení jezuitů v našem hlavním městě,“ přibližuje smysl hry jedna z jejich tvůrkyň, Michaela Šedová.

Večer setkání pokračovalo radostně tancem a zpěvem na Festivalu národů v kostele sv. Ignáce. Účastníci z Maďarska a Polska spontánně roz-tancovali ostatní již na ulici, a tak vyvolali pozornost kolemjdoucích. O pestrý program festivalu, který tvoří již tradiční součást Magisu, se postarali sami zástupci jednotlivých krajín, kteří měli možnost seznámit druhé se svou kulturou a národními tradicemi. Dvě dívky z Ruska a Kazachstánu si připravily originální tanečně-hudební vystoupení. Účastníci ze Sýrie vystoupili s tradičními národními zpěvy a skupina z Polska se postarala o skvělou atmosféru, když mezi lavicemi kostela zatančila polonézu. Tradiční folklorní tance představili i slovenští Magisáci. Belgičané a Nizozemci si pro přítomné připravili zábavný kvíz, a v básnickém provedení zazněla i španělština. Velmi bohatý a různorodý program důstojně završili domácí, kteří chrámové stěny rozezvučeli zpěvem Svatováclavského chorálu s varhanním doprovodem.

Vrchol Středoevropského Magisu 2017 představovala nedělní bohoslužba v kostele Nejsvětějšího Salvátora, kterou slavil tamní vikář z řad jezuitů Jan Regner. Jeho kázání navázalo na dopolední společnou plavbu účastníků na několika lodích po Vltavě a zaměřilo se na téma poslání. „Lodě pro nás byly příležitostí připomenout si misionáře,

kterí se na nich plavili ke vzdáleným ostrovům a břehům,“ vysvětloval jezuitský kaplan význam plavby po Vltavě, kterou byli účastníci Magisu symbolicky vysláni do celého světa. Na závěr kázání dostali všichni přítomní pytlíček s práškem do pečiva a receptem na biblický koláč. Symbolický dárek byl odkazem k evangeliu, které zaznělo při bohoslužbě: „Království nebeské je jako kvas“ (Mt 13,33), a jak P. Regner v kázání vysvětlil, účastníkům chtěl připomenout, že všichni máme být kvasem, který prokvasí těsto světa. „Co to znamená být kvasem v tomto světě? Myslím, že především to, že máme být nositeli naděje, radosti a pokoje,“ zdůraznil český jezuita.

„Celý Magis byl darem, ve kterém se nám dával Bůh sám. Mohli jsme ho zakusit jako Otce, jenž nás sjednocuje v jednu rodinu, ve které jsme neustále potkávali jeho Syna a byli propojeni jedním Duchem. A mohli jsme se přesvědčit, že je mnohem ‚větší‘. Větší než naše očekávání, než naše hranice, než náš rozum a naše srdce,“ sdílí své pocity z letního setkání Petra Šuková z České republiky, která se letos Magisu zúčastnila poprvé. „Nebojme se opět vykročit do obyčejného světa řešit obyčejné starosti. Vždycky si můžeme vzpomenout na Jeho pohled, díky kterému uvidíme věci našim očím neviditelné, a zažijeme *magis*,“ povzbuzuje mladá studentka.

Miroslava Janišová a Lenka Češková

STŘEDOEVROPSKÝ MAGIS 2018

Následuj mě!

14. až 22. července

- putování, kultura, umění, duchovní cvičení, sociální služba
- Polsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Slovensko, Česká republika
- závěrečné setkání v Lodži

Registrace do 1. dubna

Ve stopách sv. Stanislava Kostky

www.magis2018.org
magis.bohemia@gmail.com

#beACTIVE #beOPEN #beMAGIS

MAG+S
POLAND 2018

Absolventský Velehrad

Od začátku devadesátých let putují vysokoškoláci pravidelně na moravské poutní místo Velehrad. Tak vznikla tradice setkání s názvem Studentský Velehrad. Roku 2013 se k němu připojil i Absolventský Velehrad.

Studentský Velehrad (SV) se koná každý sudý rok, a letos se na něm vysokoškoláci setkají 19. až 22. dubna. Kromě aktuálních studentů vysokých škol na setkání přijíždějí i absolventi, které stále táhlo poutní místo i možnost potkat své kamarády. V letech 2010 a 2012 již byla část programu vyhrazena bývalým studentům, a tehdy také poprvé zazněl nápad uspořádat samostatné setkání. První Absolventský Velehrad (AV) se konal v roce 2013. Aby přirozeně vyplnil prostor mezi Studentskými Velehrady, pokračovalo se v roce 2015 a prozatím poslední AV nesl číslo 2017.

Již od přípravy prvního setkání se hodně diskutovalo o tom, kdo to je „absolvent“. Nabízeli se absolventi studia, ale pak by bylo třeba rozhodnout, zda středoškolského, nebo vysokoškolského. Zaměření na absolventy SV by zase diskriminovalo ty, kteří setkáním neprošli. A zájem projevovalo i mnoho pracujících v různých profesích. Po řadě debat byla cílová skupina ohraničena přibližně

věkem 22 až 35 let s důrazem na ochotu sdílet se a aktivně setkání spoluutvářet.

Motto prvního ročníku „Setkání, modlitba, ztišení“ vystihlo hlavní prvky programu, které zůstaly zachovány i nadále. Díky věkové skladbě účastníků je ponecháván větší prostor diskuzím a sdílením, které jsou součástí všech přednášek. Řadu programových bloků vedou sami účastníci, kteří tak mají příležitost podělit se o své odborné znalosti a zkušenosti. V duchovní oblasti se pravidelnou součástí stala ranní modlitba chval, večerní tiché i moderované adorace, noční poutě a každodenní mše svatá. Nechybí ani společenské aktivity jako interaktivní degustace „Vino v Bibli“, večer s jazzovou kapelou, znalostní kvíz či moderovaný speed-dating.

Velehradské ovoce

Setkání, které možná není tak impulzivní jako za studentských let, ale umožňuje hlubší sdílení reálných životních otázek, je pro účastníky zdrojem radosti a podpory. Mladí,

Organizátoři prvního Absolventského Velehradu se nového úkolu zhostili s elánem a radostí
(Foto archiv AV)

kteří žijí v menších farnostech a po ukončení studia ztratili spojení s živým společenstvím věřících vrstevníků, zde mají možnost setkat se a sdílet s lidmi v podobné situaci a nacházet povzbuzení do práce, kde jsou často jedinými věřícími v pracovním kolektivu. Velkou oporou a povzbuzením je i účast stávajících či bývalých studentských kaplanů a zasvěcených osob, kteří jsou k dispozici pro naslouchání.

Díky propojení Absolventského Velehradu s Vysokoškolským katolickým hnutím je zachována kontinuita a možnost zapojit se do příprav

je otevřená všem zájemcům, kteří mají čas a chuť přidat ruku k dílu. V dosavadních organizačních týmech se vystřídal bývalí účastníci Studentských Velehradů, ale i dobrovolníci z jiného prostředí. Pro některé to byla vůbec první návštěva Velehradu. Absolventský Velehrad je akce, která vznikla díky touze mladých věřících po setkání a sdílení. Věřím, že založila novou tradici a přináší další radost z putování a setkávání se na Velehradě.

*Jakub Heikenwälder
Redakčně upraveno*

Překonat hranice

Na začátku minulého kalendářního roku byl jmenován nový předseda Konference jezuitských provinciálů Evropy a Blízkého východu. Belgický jezuita francouzského původu Franck Janin v létě převzal úřad „evropského provinciála“ od svého předchůdce Johna Dardise z irské provincie. Zeptali jsme se na jeho osobní cestu i na plány, které v nové funkci má.

Rád bych tento rozhovor začal osobnější otázkou. Co vás přivedlo do jezuitského řádu?

Abych odpověděl, musím se vrátit k období, které pro své povolání pokládám za klíčové. Když mi bylo devatenáct, dvacet let, žil jsem ve Francii spolu s postiženými v komunitě Archa. Tehdy jsem se poprvé setkal s jezuitou a zatoužil jsem po studiu teologie. Ne snad proto, že bych se chtěl stát knězem nebo řeholníkem; měl jsem prostě jen za to, že by mi to mohlo pomoci v mém osobním rozvoji. Proto jsem přišel do Bruselu, kde mě belgičtí jezuité přijali do jedné ze svých komunit.

Co vám toto období přineslo?

Jako mladý muž jsem mohl zakusit, jací jezuité jsou a co dělají, a trochu si i vyzkoušet jejich způsob života. Po roce studia teologie jsem se rozhodl, že si vykonám duchovní cvičení. To pro mě byla zásadní zkušenost. Žil jsem pak dál v oné komunitě a postupně jsem v sobě objevil touhu stát se jezuitou. Rozhodl jsem se vstoupit do řádu v Belgii.

Co vás vedlo k tomu, že jste vstoupil právě tam?

Zdalo se mi to přirozené, protože jsem pocítil duchovní povolání právě díky belgickým jezuitům a exerciciím, které jsem tam vykonal. Vlastně jsem byl od začátku rozhodnutý vstoupit do Tovaryšstva Ježíšova proto, abych i já mohl dávat duchovní cvičení.

Cítil jste, že to je vaše příští poslání?

Ano. Zdalo se mi, že bych měl nabídnout lidem stejnou zkušenost, kterou jsem sám prožil. Jako jezuita jsem po skončení studií působil mezi univerzitními studenty, pak jsem se stal novicmistrem a později ředitelem

jednoho duchovního centra, a tak jsem se skutečně skoro celý svůj dosavadní jezuitský život věnoval spiritualitě a dávání exercicií. Teprve když jsem se stal provinciálem, se moje náplň práce změnila.

Představeným jezuitů v provincii Jižní Belgie a Lucembursko jste se stal v roce 2011. Jak velká to byla provincie?

Když se loni v létě spojila s francouzskou provincií, bylo na jejím území 175 jezuitů. Nyní je součástí nového celku, který se nazývá Západní frankofonní Evropa, a patří k ní i Řecko a několik ostrovů. Celkem v ní v současné době působí na 640 jezuitů.

Proces restrukturalizace je nyní v Evropě velmi aktuální. Jak se díváte na tuto otázku?

Nejprve bych chtěl říci, že proces restrukturalizace neprobíhá jen v Evropě, ale na celém světě. Je stejně tak aktuální v Latinské Americe, ve Spojených státech, a dokonce i v některých částech Asie. Musíme přiznat, že jeden z hlavních důvodů, proč dochází k restrukturalizaci, je úbytek členů. Abychom se mohli plně věnovat našemu poslání, potřebujeme navázat užší spolupráci a zlepšit efektivitu řízení. Restrukturalizace má proto podpořit apoštolské poslání řádu a jeho univerzální dimenzi. Jako jezuité jsme všichni vstoupili do světového Tovaryšstva, musíme tedy překonat naši uzavřenost,

Franck Janin se svým předchůdcem ve funkci evropského provinciála Johnem Dardisem
(Foto archiv)

zbořit hranice v našich myslích a začít uvažovat více nadnárodně. Snad nám to v Evropě pomůže více spolupracovat i na rovině konference jezuitských provinciálů.

Zdá se mi, že je mnohem snadnější spojovat do jednoho celku provincie, ve kterých se mluví stejným jazykem. Velké pochybnosti však vyvolává slučování provincií, ve kterých se lidé jedním jazykem tak jednoduše nedomluví...

Vím, že to je obtížné. Je samozřejmé, že při každém slučování je třeba rozhodnout, jaký bude společný jazyk. Ostatně jezuité na celém světě byli už před lety vyzváni k tomu, aby přijali jako společný jazyk angličtinu, případně španělštinu, takže by to pro ně nemělo být nic nového. Samozřejmě přitom často velké provincie dominují nad malými. Mnoho jezuitů po sloučení provincií zůstává pochopitelně ve své zemi a používá nadále svůj jazyk, i když společným komunikačním prostředkem je jazyk jiný. Jiní začínají pracovat v zahraničí. Vzniknou jistě i společná díla, na kterých budou participovat jezuité ze všech sloučených provincií, a nebudou chybět ani společná formační centra. Od všech členů to ovšem vyžaduje více pružnosti.

Nedávno jste se stal novým předsedou Konference jezuitských provinciálů Evropy a Blízkého východu. Jaká je vaše vize?

Vidíme, že situace v Evropě je nyní poměrně komplikovaná. My jezuité se především musíme navzájem poznat a usilovat o smíření mezi lidmi. Evropa v minulosti zažila mnoho různých válek a konfliktů a pokládám za velmi potřebné, abychom o tom dokázali otevřeně mluvit. Restrukturalizace někdy odkrývá různé neshody a vyvolává odpor. Musíme se učit účtět k druhým. Všichni jsme jezuité a křesťané, něco nás tedy vždy spojuje.

Máte teď na mysli nějaký konkrétní projekt, který byste chtěl ve své nové funkci realizovat?

Ano, chtěl bych podpořit vznik sítě nazvané Vyšší vzdělávání pro sociální transformaci (HEST, *Higher Education for Social Transformation*). Na tomto velkém projektu by se měly do budoucna podílet všechny jezuitské vysoké školy a sociální centra v celé Evropě a na Blízkém východě. Už nyní existují menší skupiny, které zpracovávají některá palčivá témata, jako jsou migrace, ekologie či dialog s islámem.

Jak vidíte situaci na Blízkém východě, který spadá do vaší gesce?

Lidé z blízkovýchodních zemí nás učí větší otevřenosti a soucitu. Církev má v těchto zemích často velmi dlouhou tradici, ovšem dnešní situace tamních křesťanů je neobyčejně těžká – mnozí jsou pronásledováni, utlačováni a diskriminováni. Někteří se rozhodli odejít, jiní se navzdory obtížným životním podmínkám snaží zůstat. Podporujeme je finančně a zapojujeme se do vzdělávání, v mnoha zemích působí Jezuitská služba uprchlíkům. Neděláme přitom rozdíly mezi potřebnými; pronásledováni totiž v těchto zemích nejsou jen křesťané, ale i někteří muslimové.

Jaké jsou největší výzvy pro jezuitu v Evropě?

Musíme se stále ptát, co po nás Bůh dnes chce. Musíme držet prst na tepu doby, naslouchat potřebám lidí a snažit se diskutovat o našich prioritách. Jak už bylo řečeno, nesmíme přitom myslet příliš provinciálně, ale snažit se překonat hranice v našich srdcích. Jedním z nesnadných úkolů je formace mladých lidí, kteří by byli schopni kultivovat politické prostředí v různých zemích Evropské unie.

Máte nějaký vzkaz pro české jezuitu a jejich přátele?

Slyšel jsem, že Česká republika je velmi sekularizovaná. Mnozí lidé tu ale i dnes hledají smysl života. Bůh je v tomto jejich hledání činný. Vy jste povoláni k tomu, abyste se stali Božími nástroji a pomáhali lidem, kteří žízní, najít pramen.

Připravil Jan Regner SJ

Franck Janin se narodil roku 1958 ve Francii. Do Tovaryšstva vstoupil roku 1984 v Belgii. Část své formace strávil v kanadském Torontu. V letech 1995 až 2000 byl sociem novicmistra a pak novicmistrem ve společném noviciátu severní a jižní Belgie. Od roku 2000 působil v centru spirituality jihobelgických jezuitů nedaleko Namuru a roku 2002 se stal jeho ředitelem. V letech 2011–2017 byl představeným provincie Jižní Belgie a Lucembursko. Generální představený řádu Arturo Sosa jej v pondělí 23. ledna 2017 jmenoval novým předsedou Konference jezuitských provinciálů Evropy a Blízkého východu. Svého úřadu se ujal v létě 2017.

Libanonská mozaika

„Ze rtů ti kane strdí, má nevěsto, pod tvým jazykem je med a mléko a vůně tvých šatů je jak vůně Libanonu“ (Píseň písní 4,11). Jeden cestovatel si ve svých zápiscích poznamenal, že existují dva zcela fantastické dojmy: najít něco neočekávaného a nalézt něco hodně známého. Návštěvník putující Libanem se nemůže zbavit obou těchto pocitů.

V Libanonu se člověk cítí jako doma díky obrovské tradici křesťanství, které tam přišlo ze Sýrie již v prvních stoletích po Kristu. Ale přesto je v mnohém tak odlišné: východních obřadů tam potkáváme třináct, maronitská liturgie se slouží v arabském jazyce a gesta jsou jiná (i když ne tak rozmáchlá jako například u ruských pravoslavných). Vedle kostela se tyčí mešita. Arabský jazyk, evropskému uchu tak cizí, je promíšen slovy z francouzštiny a angličtiny, kterými většina Libanonců bez problému mluví. Architektura má typické arabské prvky, a zároveň v sobě nezapře vliv francouzské kultury. Některé části Bejrútu připomínají nejluxusnější evropská přímořská letoviska, ale hned vedle leží hromada odpadků a bída uprchlíků je všudypřítomná. Betonová šed' a chladnost věžáků a mrakodrapů je o pár desítek kilometrů dál vystřídána svěží zelení a vůní mohutných libanonských cedrů.

Do této země plné paradoxů přijelo loni v srpnu dvacet pět scholastiků z celé Evropy na každoroční setkání EJIF (*European Jesuits in Formation*). Jeho téma „Islám a uprchlíci“ i místo setkání byly zvoleny jako odpověď na výzvu otce generála, který jezuitu prosil o pomoc na Blízkém východě.

Maronitská církev

Maronité jsou nejpočetnějšími a nejsilnějšími zástupci křesťanů v této zemi. Své jméno odvozují od sv. Marona, mnicha žijícího v Sýrii ve 4. století a přítele sv. Jana Zlatoústého. Když na území dnešního Libanonu přišli křižáci, maronité se okamžitě přihlásili k tradici všeobecné církve a potvrdili svou stálou jednotu s římským biskupem během celé své historie. Zde jsou také první počátky latinizace maronitské církve, která si však vždy zachovala svůj autentický charakter.

Maronitská zbožnost je spletením vlivu východního i západního křes-

Na setkání EJIF v Libanonu se sešlo dvacet pět mladých jezuitů z celé Evropy (Foto Pascal Meyer SJ)

ťanství. Vedle prastaré ikony stojí soška Panny Marie z Medžugorje, sv. Šarbel kráčí pospolu se sv. Terezíí z Lisieux a pod vlivem jezuitských misionářů je též velice rozšířená úcta k Ježíšovu Srdci. Cesty jsou lemované kapličkami a soškami svatých, a jestliže se věřící dostane do obtížné situace, nebo chce vyjádřit vděčnost za obdržené milosti či pouze zasvětit nově koupené auto pod ochranu Panny Marie, jsou dvě místa, která určitě navštíví: klášter sv. Šarbela a mariánské poutní místo Naší Paní Libanonu v Harisse. Nádherná, modlitbou provoněná místa. Šarbel je světcem dalece překračujícím jak

hranice územní, tak i náboženské – vždyť u jeho hrobu jsem často potkával i muslimy.

Utkvěla mi slova maronitského patriarchy kardinála Béchara Butrus Raie, člověka vyššího, strohých rysů a postavy prozrazující fyzickou sílu ještě i v pokročilejším věku: „Libanonští křesťané by z Blízkého východu neměli utíkat, neboť jsou kvasem, který proměňuje společnost. Nejen křesťané Blízkého východu, ale i muslimové vzhlížejí k Libanonu jako k místu svobody – náboženské, politické i sociální.“

Když Karel Čapek ve svých Anglických listech vyjadřuje domněnku,

zda to náhodou nebyl protestantismus, co umělecky vysálo Anglii, v Libanonu bychom mohli konstatovat opak: Vzájemné obohacování mnoha tradic, ačkoliv někdy vývojově procházející kýčem a konflikty, vytváří překrásnou mnohvrstevnatou mozaiku, ukazující životem přetéající Božské Srdce.

Soužití muslimů a křesťanů

Evropan, který přijíždí do Libanonu, podvědomě hledá odpověď na otázku, která nyní trápí celý západní svět: Budeme schopni žít pospolu? V Libanonu žijí dohromady muslimové i křesťané již od 7. století. Je to tedy možné? Nenárokuji si dát odpo-

věd' na tak komplexní otázku (a navíc nezapomínejme, že Evropa představuje jiný kontext), ale mohu načrtnout několik dojmů, setkání a rozhovorů, které si patrně vzájemně protiřečí, ale o to možná právě jde.

Od vzniku samostatného Libanonu v roce 1943 je politické uspořádání dané dohodou, a vytváří tak konfesionalistický systém s důrazem na národní celek, který dané konfese převyšuje: prezidentem je vždy maronitský křesťan, premiérem sunnitský muslim a mluvčím parlamentu muslim ší'itský. Tato křehká dohoda se několikrát zachvěla a pouze formálně existovala během občanské

České scholastiky v Libanonu zastupoval Václav Novotný, který také vedl koordinační výbor setkání
(Foto Pascal Meyer SJ)

války (1975–1989), kde proti sobě válčily milice křesťanské, ší'itské, sunnitské a palestinské, a později do Libanonu přišli také Izraelci a Syřané, hájící své zájmy. Je stále cítit, že země je hluboce poraněná a že zdaleka ne všechny rány se již zahojily. Úzkostlivý pocit některých Libanonců, zračící vzpomínku na občanskou válku, možná dobře vyjadřuje sen jedné z postav v novele syrské spisovatelky žijící v Libanonu, Ghady Samman: „Vidím kočku, která rodí myš, tygra, veverku, hada a koťátko – všechny v jednom vrhu (všechny z jednoho lůna). V hrůze se probudím: Jak jen budou žít pospolu? Ale, potom, proč by vlastně měli žít pospolu?“

Vícekrát jsem uslyšel libanonské křesťany pronášet větu: „Mám mnoho muslimských přátel a mám je upřímně rád, jsou to výborní lidé, ale nedůvěřuji islámu jako politickému systému.“ Jeden libanonský jezuita mi pověděl: „Nemám rád, když se straší islámem a křičí se, že pospolu nikdy nebudeme schopni žít. Vidíš, že žijeme, a nějak to jde! Když přijde muslimský uprchlík a potřebuje pomoc, je to můj bližní, a to je důležitější. Ale nebuďme naivní, problémy jsou a budou.“

Jedno odpoledne jsme měli setkání s islámským profesorem filozofie Ridwanem Al-Sayyidem, který identifikoval jako hlavní výzvu islámu nalézt naraci lásky, která je

v Koránu přítomná. Některé z problémů, se kterými se dnes sunnitský islám potýká, podle něj představují nedostatečně definovaná hierarchie a skutečnost, že chybí společné krédo, a že v sunnitském islámu existuje velká škála škol, které jsou mezi sebou různě názorově rozdělené. To vše může být přínosné a přispívat k různorodosti, ale dnes, kdy roste napětí a konflikty, tuto „díru“ jedné společné autority vyplňují fundamentalističtí islamisté (buďme upřímní – často vyprovokovaní bezbřehým liberalizmem a materializmem Západu) s vlastním výkladem Koránu. A umírněný muslim často může jen bezmocně přihlížet.

A ještě z jiného soudku. V přátelském rozhovoru se mi jedna osoba svěřila: „Víš, já mám možná více přátel muslimů než křesťanů. Vždyť jsem s nimi vyrůstal. Jsou to dobří lidé, ale často jich lituji; jejich Bůh je příliš vzdálený. Je to náboženství práva – oni stále jen plní něco, co mají nakázáno, protože za to dostanou odměnu. Tolik bych jim přál a modlím se, aby poznali blízkost a lásku Ježíše.“

Země uprchlíků

V Libanonu často hledaly azyl a bezpečí různé národy a konfese. Protože v zemi vždy bylo mnoho křesťanů, během historie tam nalezlo útočiště mnoho jiných církví, které byly pronásledovány ve vlastních zemích. Libanonci si také zvykli, že v průběhu

dějiny byli pod nadvládou různých mocností: Syřanů, Peršanů, Římanů, Turků, Francouzů a dalších. „Všechny vítáme s otevřenou náručí,“ pověděla mi s úsměvem a notnou dávkou ironie učitelka na střední škole.

Po skončení občanské války v roce 1989 zůstali Syřané v Libanonu a okupovali jejich území až do roku 2005, kdy byli donuceni stáhnout se na své území. Když „to bouchlo“ v roce 2011 v Sýrii, náhle začaly přicházet do Libanonu davy uprchlíků. Dnes se mluví o dvou milionech, a jestliže vezmeme v potaz rozlohu Libanonu, která je něco málo přes deset tisíc kilometrů čtverečních, představuje to obdivuhodné hrdinství Libanonců, ale též rostoucí strach a napětí, co bude dál.

Mnoho uprchlíků žije ve městech, často tři rodiny namačkané v jednopokojovém bytě, aby si mohly dovolit platit nájem. Pracovat často mohou pouze na černě, a práce je málo. Frustrovaní otcové si vybíjejí agresi na dětech či ženách. Jedna psychologička nám vyprávěla o ženě, která byla padesátkrát znásilněná – to vše v uprchlickém táboře. Většina uprchlických táborů je rozmístěna v údolí Bekáa, které leží ve výšce tisíc metrů nad mořem a v zimě tam je často i deset stupňů pod nulou. I když jsou někdy některé tábory navenek špinavé, uvnitř stanu („doma“) měli všichni vždy vzorně uklizené. Pouze některé děti mají to

štěstí, že mohou chodit do školy. A jsou tam opravdu šťastné. Jezuitská služba uprchlíkům (JRS, *Jesuit Refugee Service*) na tomto poli dělá úžasnou, tichou práci.

Nejmutnější byl pohled na tábory (nebo lépe řečeno ghetta) palestinské, kde vyrůstá již třetí či čtvrtá generace bez perspektivy. Rodiny často mají schovány klíče od vlastních domů, s nadějí, že se někdy vrátí a že se dočkají spravedlnosti. Běžný Libanonec sem nevstoupí, mimo jiné proto, že Palestinci jsou považováni za ty, kdo v roce 1975 vyprovokovali občanskou válku. V těchto táborech často islámský stát verbuje své bojovníky – kdo jiný je lepší voják než frustrovaný jedinec bez perspektivy a bez domova...

Byl jsem dojat, kolik naděje si navzdory všemu syrští uprchlíci zachovávají. Většina čeká na návrat domů, který je však stále v nedohlednu. Ženy, které se poprvé dostaly mimo svou kulturu, se často stávají živitelkami rodiny (šijí, vyšívají, podnikají apod.), získávají sebevědomí a navzájem se povzbuzují. „Jsme silné a společně to zvládneme,“ slyšeli jsme častokrát. Je povzbudivé vidět, kolik dobrých lidí se snaží pomoci, nebo alespoň ulehčit uprchlíkům v jejich situaci.

Václav Novotný SJ

Na periferiích církve a světa

Dne 14. října 2017 uplynul rok od okamžiku, kdy 36. generální kongregace zvolila novým otcem generálem venezuelského jezuitu Artura Sosu. Během prvního roku v čele Tovaryšstva Ježíšova se P. Sosa vydal na několik zahraničních cest, aby poznal díla jezuitů a jejich spolupracovníků v nejrůznějších částech světa, aby je podpořil v jejich službě a také, aby s nimi sdílel některé z hlavních myšlenek 36. generální kongregace. Přiblížíme si pět delších cest do zámoří, které představeného jezuitů zavedly z centra křesťanství v Římě až na periferie světa a církve.

Na svou první oficiální návštěvu ve funkci generálního představeného jezuitů zavítal Arturo Sosa v únoru 2017 do Indie. Tamní jezuité náleží do asistence Jižní Asie, která tvoří téměř 25 % světového Tovaryšstva. Jedenáctidenní cestu Sosa zahájil v Novém Dillí, kde navštívil jezuitskou vysokou školu teologickou Vidyaajoti a centrum spirituality Navjivan. Se svými spolubratry hovořil o důležitých rozměrech života jezuitů a zdůraznil potřebu skutečné, afektivní a efektivní blízkosti chudým, kteří nám připomínají podstatu evangelia. „Musíme si položit otázku, zda pracujeme pro chudé, anebo zda jsme s chudými,“ tázal se Sosa a vybízel jezuitů, aby se stali přáteli chudých, naslouchali jim a učili se z jejich moudrosti. Během mše v sídle jihoasijské jezuitské kongregace pak jezuitů žádal, aby upro-

střed uprchlické krize, teroristických útoků a nespravedlivých sociálních podmínek pomáhali lidem vést důstojný život. „Každá lidská bytost je svatá a zaslouží si úctu. Taková úcta vychází z naší osobní zkušenosti s Boží láskou,“ podotkl otec generál a spolubratry vyzval k hlubokému obrácení.

Z indické metropole odcestoval P. Sosa do provincie Madhjadpradéš. Během zasedání Jezuitské konference vyšších představených Jižní Asie v Džabalpuru vyjádřil spolubratrům vděčnost za to, že upřímně hledají způsoby, jak učinit jezuitskou misi v zemi účinnější. „Jsem si vědom mnoha obtíží, kterým čelíte, a různorodosti kontextů, v nichž pracujete,“ dodal, a jezuitů povzbudil k odvaze ujmát se nových děl a tak reagovat na měnící se situaci.

Intelektuální apoštolát

O měsíc později se otec generál vypravil na druhý konec světa a 18. března jej přivítalo jihoamerické Peru. Postupně poznal mnoho jezuitských děl v různých částech země; vedle peruánské metropole Limy zavítal do Jaénu, Arequipy a do pralesní oblasti v povodí řeky Maraňónu. V Limě byl hostem setkání ImPACTando, jehož cílem byla revize Společného apoštolského projektu (*Proyecto Apostólico Común*, PAC) pro Latinskou Ameriku a Karibik pro léta 2011 až 2020. Více než sto účastníků z řad jezuitů a laiků P. Sosa vyzval, aby pracovali s posláním v srdci a aby do poslání vložili své srdce. Hovořil o usmíření jako o srdci poslání Tovaryšstva v dnešním světě procházejícím krizí, která zahrnuje ekonomický model, sociální vztahy a zhoršování životního pro-

středí. „Jsme vysláni ke službě usmíření, díky které můžeme pomoci uzdravovat zraněný svět i osobní rány a podporovat sociální spravedlnost a nové způsoby výroby a konzumace zboží,“ apeloval otec generál. Zdůraznil také, že porozumět situacím, ve kterých lidé žijí, a tak přispět k proměně kultury a společnosti ve světle evangelia, umožňuje intelektuální apoštolát.

Na naléhavou potřebu intelektuálního apoštolátu, který představuje charakteristický rozměr poslání Tovaryšstva, v dnešní době komplexních světových problémů upozornil P. Sosa také během promluvy na univerzitě Antonio Ruiz de Montoya v Limě. Poukázal na to, že ideu intelektuálního apoštolátu ztělesňoval právě jezuitský misionář, jehož jméno univerzita nese. Montoya v 17. století založil řadu redukcí

a vždy se důkladně seznámil s místními přírodními a kulturními podmínkami a osvojil si i jazyk indiánů kmene Guaraní, k nimž přistupoval jako ke svým bratřím. P. Sosa v promluvě zdůraznil, že intelektuální dimenze musí být přítomna ve všech apoštolských dílech Tovaryšstva Ježíšova. Intelektuální činnost je podle něj apoštolátem, pokud nalézá svůj smysl mimo sebe a uskutečňuje se ve světě; pokud se snaží odpovídat na konkrétní životní situace a udržuje živý vztah mezi hlubokou reflexí a budováním lidštějšího světa. Zdůraznil, že intelektuální hloubka vyžaduje setkání s druhým člověkem, naslouchání, dialog a vzájemné obohacování mezi lidmi, kulturami i disciplínami. Z Limy vedly kroky P. Sosy na sever země, kde si prohlédl několik škol ze sítě Fe y Alegría. Na závěr cesty se Sosa v Arequipě zúčastnil zasedání Jezuitské konference vyšších představených Latinské Ameriky a Karibiku.

Sdílené poslání

Na přelomu dubna a května zavítal otec generál poprvé do Afriky, kde navštívil jezuitský region Rwanda-Burundi a provincie Střední a Východní Afrika. V Kigali se se svým delegátem pro rozlišování a apoštolské plánování Johnem Dardisem zúčastnil setkání Jezuitské konference vyšších představených Afriky a Madagaskaru a zasedání tzv. smíšené komise, zaměřené na spolupráci

evropských a afrických jezuitů. Navštívil také památníky rwandské genocidy, mezi jejíž oběti patřili i jezuité, a několik škol. Žáky povzbudil, aby si stále zachovávali ducha *magis*: „*Magis* vás vede k tomu, abyste vždy usilovali o větší dobro ve službě druhým, africkému kontinentu a celé lidské společnosti.“ Cesta otce generála dále vedla do Burundi, Konga a Keni. Při setkání s ignaciánskou rodinou v Bukavu vyjádřil P. Sosa znepokojení nad politickou a bezpečnostní situací v Kongu a uvedl, že jezuité se na ni budou snažit co nejlépe reagovat v duchu služby usmíření, ke které vyzývala 36. generální kongregace.

Před polovinou července odcestoval P. Sosa opět na Dálný východ, a tentokrát se cílem jeho cesty stala asistence Východní Asie a Tichomoří. Ve dnech 11. až 22. července navštívil tři země, ve kterých je většinovým náboženstvím islám či buddhismus: Indonésii, Kambodžu a Singapur. Setkal se s představiteli těchto náboženství a opakovaně kladl důraz na sdílené poslání a společné rozlišování, které je předpokladem dobrých rozhodnutí.

Prvním zastavením byla Indonésie, země s největším počtem obyvatel hlásících se k islámu. V Yogyakarta se P. Sosa setkal s jezuitou působícími v Indonésii, Thajsku, Myanmaru, Malajsi, ve Východním Timoru a na Filipínách, s jejich spolupracovníky

Během pobytu v Peru zavítal otec generál i do provincie Jaén na severu země, kde navštívil několik škol z jezuitské vzdělávací sítě Fe y Alegría (Foto Jesuitas Peru)

a s komunitou jezuitské univerzity Sanata Dharma, na které působí i muslimové. V kontextu výzev, jimž Indonésie čelí a mezi které patří chudoba, degradace životního prostředí a radikalismus, je povzbudil k odvaze a podpořil v úsilí o spolupráci. „Jsme spolupracovníky na Božím poslání a Bůh je činný. To, co se zdá nemožné, je možné. Tak se nebojte,“ vyjádřil svou důvěru. V duchu 36. generální kongregace také položil důraz na spolupráci v poslání. „Jsme různorodí. Jsou zde křesťané i příslušníci jiných náboženských tradic. Spojuje nás však závazek a odhodlání podílet se na Kristově poslání,“ uvedl Sosa a podotkl, že rozdílnost představuje i výzvu, protože mnozí se bojí těch, kdo se odlišují, a tento strach staví zdi a často vede k násilí a polarizaci.

Na univerzitě Sanata Dharma P. Sosa také diskutoval s předními indonéskými muslimskými vědci o možnostech mezináboženské spolupráce v oblasti sociálního rozvoje a vzdělávání. „Náboženství není problém, ale součást řešení,“ připomněl Sosa slova papeže Františka, pronesená v dubnu 2017 na mezinárodní konferenci o míru v Káhiře. „Pokud lidé uvidí, jak společně pracujeme ve službách lidské rodiny, a zvláště chudých, budou moci zahlédnout to, co je v hloubi našich srdcí a co nás spojuje: víru v milosrdného Boha, který si nepřeje násilí

a nenávisť, ale lásku a mír,“ rozvedl svou myšlenku.

Ve službě usmíření

Následující zastávku představovala Kambodža. Zatímco v převážně muslimské Indonésii působí na 350 jezuitů a mnoho spolupracovníků v řadě rozličných institucí, v Kambodži, kde více než 90 % obyvatel tvoří buddhisté, slouží pouze zhruba třicet jezuitů se skromným počtem spolupracovníků. Během své vůbec první návštěvy buddhistické země si Sosa ve městě Siem Reap prohlédl centrum Metta Karuna spravované místní Jezuitskou službou uprchlíkům, jejíž prioritou je služba tělesně postiženým, především obětem výbuchů pozemních min. Při mši v kapli centra zdůraznil potřebu vidět věci novým způsobem a vnímat, jak Bůh mění zlo v dobro, protože to nás vede k usmíření, uzdravení a naději. „Ve světě zmítaném násilím, rozdělením a nesnášenlivostí jsme povoláni budovat mosty a vytvářet kulturu pohostinnosti a přijetí. Ve světě, kde vládne tolik strachu a hněvu, jsme povoláni přinášet ve všech našich apoštolátech a dílech naději vzkříšeného Pána,“ vybízel P. Sosa.

Při setkání s jezuitou a jejich přáteli a společníky v poslání pak mluvil o potřebě spolupracovat a vytvářet síť a jezuitům připomněl, že i oni sami jsou spolupracovníky. „Rádi hovoříme o jezuitském poslání

Arturo Sosa se zdraví s žáky jezuitského technického učiliště Banteay Prieb v Kambodži
(Foto JCAP)

a o našich spolupracovnících. Musíme si však uvědomit, že naše poslání není naše, nýbrž Kristovo, a že i my jezuité jsme na tomto poslání spolupracovníky,“ připomínal. „Poslání Ježíše Krista patří všem, kdo se k němu cítí být přitahováni, dokonce i těm, kdo ho neznají, ale jeho hodnoty považují za své. Dnešní výzvy jsou tak velké, že čas ‚osamělých bojovníků‘ již pominul. Velkým problémem se můžeme postavit pouze tehdy, budeme-li ochotni pracovat společně,“ zdůraznil Sosa a aby tuto myšlenku podtrhl, vyprávěl anekdotu z jednoho setkání, na kterém

někteří měli jmenovku s nápisem „Jezuita“ a jiní „Spolupracovník“. „Zavtipkoval jsem a zeptal se: ‘Nejsou snad i jezuité spolupracovníky?’ Byl to ale vtip jen zčásti, protože všichni jsme spolupracovníky na Kristově poslání,“ uzavřel P. Sosa. Mít podíl na Ježíšově poslání vyžaduje společné rozlišování, které „zahrnuje nejen to, co se děje v jezuitské komunitě, ale i v apoštolských dílech, a účastní se ho i naši společníci v poslání,“ zdůraznil později Sosa na setkání jezuitské konference vyšších představených Východní Asie a Tichomoří v Singapuru.

Kultura setkávání

V Siem Reapu se P. Sosa setkal také s buddhistickými mnichy, s nimiž hovořil o dialogu mezi křesťany a buddhisty a o jejich společném úsilí o mír a usmíření v Asii. „Vidět, jak nás spojuje touha podporovat mír a usmíření, je pro mne zdrojem hluboké útěchy, stejně jako vědomí, že sdílíme víru, že cesta vedoucí k míru začíná uvnitř, hlubokou proměnou vnitřního člověka a růstem v láskyplné dobrotě,“ podělil se Sosa o své dojmy na závěr setkání. „Jedna z mnoha věcí, které jsem se naučil od papeže Františka, je důraz na vytváření kultury setkávání. Papež věří, že v našem rozděleném světě máme beze strachu a s úctou podporovat setkávání – aby se potkávali lidé s lidmi, aby si do hloubky a s úctou naslouchali a navazovali přátelské vztahy,“ upřesnil Sosa. Spolubratrům vyjádřil vděčnost za to, co v Kambodži dělají pro podporu dialogu s buddhismem, ať už na akademické půdě, při společných modlitbách, či na úrovni sdíleného života a společné služby chudým, a poděkoval jim za inspirující svědectví, jak konkrétně lze žít jezuitské poslání smíření.

V dalších dnech si P. Sosa prohlédl muzeum genocidy Tuol Sleng v Phnompenhu, upomínající na desetitisíce mučených a zabitých během hrůzovlády Rudých Khmerů, a jezuitské odborné učiliště Banteay Prieb, kde se mladí lidé se speciálními

vzdělávacími potřebami učí nejrůznějším řemeslům a službám. Navštívil také místo, na kterém roku 1996 obětoval svůj život mladý jezuita Richie Fernando, když se snažil uchránit ostatní před výbuchem granátu, a v tichosti se pomodlil u Richieho památníku.

Poslední zastávkou byl Singapur, kde se otec generál zúčastnil zasedání východoasijské jezuitské konference. Během mše, kterou před odletem slavil v kostele sv. Ignáce, se zamýšlel nad bojem dobra a zla a přítomné povzbudil k trpělivosti a vytrvalosti. „Jeden moudrý jezuitský duchovní doprovázející jednou řekl, že nejmocnější zbraní ďábla není pýcha nebo žádosťivost, ale malomyslnost. Když vidíme, jak mocné jsou síly zla, ztrácíme odvahu. Cítíme se příliš slabí a bezvýznamní,“ zaznělo v kázání. „Dnešní evangelium [Mt 13,24-43] nás vyzývá, abychom se nenechali ovládnout malomyslností. Můžeme být malí jako hořčičná zrnka nebo zdánlivě neviditelní jako kvas, a přitom být nástrojem Pána a dovolit mu pracovat skrze nás, dokonce i v naší slabosti a malosti,“ povzbuzoval Sosa věřící.

Na podzim se otec generál vrátil do Jižní Ameriky, kde od 16. do 28. října navštěvoval jezuitská díla a komunity v Brazílii. Hlavním bodem programu byla účast na prvním Mezinárodním kongresu o jezuitském vzdělávání, zaměřeném na zá-

V Bujumbuře otce generála radostně přivítali za zvuku burundských bubnů
(Foto JESAM)

kladní a střední školství. Kongresu se v Riu de Janeiru zúčastnilo více než sto jezuitů a laických spolupracovníků z celého světa. V promluvě na závěr setkání P. Sosa podotkl, že vzdělávání tvoří součást misijní tradice Tovaryšstva a že jezuitské školy představují vynikající platformu pro naslouchání a službu mládeži. Význam kongresu spatřoval i v tom, že sdružuje zástupce tradičních vzdělávacích institucí a představitele nových institucionálních modelů, které vznikly proto, aby nabídly kvalitní vzdělání chudým a vyloučeným, jako jsou sítě škol Fe y Alegria, Cristo Rey či Nativity.

Ve velkoměstech São Paulo, Recife či Porto Alegre si P. Sosa prohlédl řadu jezuitských středních a vysokých škol a k jejich studentům a učitelům promluvil o významu myšlení a intelektuálního apoštolátu pro budování společného dobra. „Lidské myšlení se neomezuje na správné používání racionality. Zahrnuje citlivost, tvořivost, schopnost volby a zodpovědné užívání svobody. Myšlení, o které usilujeme, má však ještě jednu zvláštní kvalitu: žízň po hloubce,“ zdůraznil otec generál během přednášky na jezuitské filozofické a teologické fakultě v Belo Horizonte.

Lenka Češková

Jeden život daný za mnohé

V červenci loňského roku zveřejnil papež František formou motu proprio apoštolský list Maiorem hac dilectionem, který otevírá cestu k beatifikaci pro ty, kdo v následování Krista obětovali vlastní život, i když přímo nepodstoupili mučednictví a ani u nich nelze potvrdit heroické ctnosti. Zdá se, že jedním z prvních blahoslavených podle těchto nových norem by se mohl stát filipínský jezuita Richard „Richie“ Fernando, který v roce 1996 v Kambodži nabídl svůj život pro druhé. Bylo mu dvacet šest let.

Do Kambodže byl mladý filipínský scholastik Richard Fernando, zvaný Richie, poslán v květnu 1995 na tzv. magisterku, tedy pastorační praxi mezi studiem filozofie a teologie. Začal působit nedaleko hlavního města Phnompenhu v jezuitském centru Banteay Prieb, které bylo zřízeno roku 1990 jako domov a odborné učiliště pro mladé lidi s poruchami učení a s různými druhy postižení, způsobenými občanskou válkou, úrazy po výbuchu náslapných min či obrnou. Brzy po příjezdu si Richie získal důvěru žáků. Rychle se naučil khmersky, takže s nimi mohl rozmlouvat a naslouchat příběhům o genocidě za Polpotova režimu a o devastaci společnosti chudobou, vysídlením obyvatelstva a miliony pozemních min, které zemi stále sužovaly. V únoru 1996 psal Richie svému spolubratru Totetovi Banaynalovi, že si jej žáci

získávají stále více. „Náhle jsem k nim pocítil velkou lásku. Kdybych jen mohl kráčet v Kristových stopách. Kdybych jim všem mohl pomoci, jako by to udělal Bůh. Doufám, že jim budu moci plně nabídnout svůj život,“ svěřoval se Richie svému nejlepšímu příteli.

Jako ochranný štít

Svůj život jim skutečně obětoval, a to 17. října 1996. Do školy na setkání s ředitelem a vyučujícími tehdy přišel zdravotně postižený žák Sarom, sirotek, který se v šestnácti letech stal vojákem a o dva roky později přišel při výbuchu pozemní miny o nohu. V jednom z dopisů Richie o Saromovi píše, že přestože je „prohnaný“, má místo v jeho srdci. Tento mladý vysloužilý voják ukončil kurzy a chtěl v centru dál zůstat. Na žáky však neměl dobrý vliv a dopustil se mnoha přestupků, mezi které patřily hazardní hry, a tak mu ředitel vy-

světtil, že již dostal mnoho šancí i varování a že v centru být nemůže.

Nejprve se zdálo, že Sarom rozhodnutí přijal, ale po schůzce najeďnou z tašky vytáhl ruční granát, odjistil jej a vydal se s ním k učebně plně studentů. Snad si Richie uvědomil, že studenti nemají kvůli mřížím na oknech jak utéct, a tak k Saromovi zezadu přistoupil a chytl ho za paži. „Pusťte mě, pane učiteli. Nechci vás zabít,“ žádal Sarom, ale Richie ho nepouštěl. V okamžiku, kdy granát Saromovi vypadl z ruky a těsně za nimi vybuchl, se Richie se Saromem v náručí vrhl na zem a vlastním tělem chránil chlapce před explozí. Richie byl jediným, kdo zemřel, a tak se stal ochranným štítem nejen pro Saroma, ale i řadu dalších studentů. Sarom sám byl šokován tím, co způsobil, a ve vězení pro Richieho také truchlil. „Richie se mnou jedl rýži, byl to můj přítel,“ vzpomínal. V březnu 1997 požádali Richieho rodiče kambodžského krále o milost pro Saroma, aby tak násilí učinili konec.

Filipínský jezuita Johnny Go dodnes vzpomíná, jak se zprávu o Richieho smrti dozvěděli jezuité v Manile, kde Richie dříve žil a studoval: „Vzpomínám si, že jsem se tehdy svěřil svým spolubratrům: „Vážně si nejsem jistý, jak bych se v tom okamžiku rozhodl, jestli bych si zvolil zachránit sám sebe, anebo – jako Richie – zemřít za druhé,“ vy-

kresluje dnešní učitel filozofie a religionistiky na manilské univerzitě.

Vím, komu patří mé srdce

„Richie se nestal slavným tím, že vykonal něco hodnotného pro lidskou civilizaci, ale tím, že byl něčím hodnotným pro druhé. Chránit své studenty pro něj bylo přirozené,“ vzpomínal roku 2010 na svého přítele a spolubratra z noviciátu Jessel „JBoy“ Gerard Gonzales. Svěřil se také, že tato událost přispěla k prohloubení jeho vlastního povolání. „Když jsem se z tragické ztráty vzpamatovával, připomněl jsem si, kdo jsem a kým se mám stát. Chtěl jsem se stát knězem, a jezuitský kněz by měl umřít kvůli druhému člověku. To, pro co Richie zemřel, nebylo marné,“ vypráví filipínský jezuita.

Richieho nejlepší přítel Totet Banaynal, tehdy scholastik a dnes jezuitský kněz sloužící v Kambodži, Richieho popisuje jako obyčejného člověka, inteligentního a ochotného pomoci, který rád hrál basketbal, plaval a běhal. Richie s Totetem si vyměnili stovky dopisů, ze kterých číší i Richieho smysl pro humor. Poslední z dopisů Richie napsal čtyři dny před svou smrtí a Totet jej dostal týden po Richieho pohřbu. Richie v něm píše o svých zápasech a o nadějích, které vkládá do studentů. „Vím, komu patří mé srdce. Patří Ježíši, který dal všechno za chudé, nemocné a sirotky. Pevně věřím, že Bůh nikdy nezapomene na svůj lid,

Letos v únoru by se Richie dožil čtyřiceti osmi let
(Foto JCAP)

na naše postižené bratry a sestry. A jsem rád, že mě Bůh používá k tomu, aby se ujistil, že naši bratři a sestry to vědí. Jsem přesvědčen, že toto je mé povolání," svěřoval se v listu Richie. V deníkových zápiscích z duchovní obnovy také jednou napsal: „Přeji si, aby, až zemřu, si mě lidé nepamatovali jako někoho, kdo byl skvělý, silný nebo talentovaný, ale jako někoho, kdo sloužil, svědčil o tom, co je správné, a byl upřímný ve všem, co dělal; jinými slovy, jako někoho, kdo miloval a následoval Krista.“

Inspirace pro druhé

Richieho pohřeb se konal na Filipínách. Urnu s oděvem potřísněným jeho krví uložili jeho přátelé na buddhistické pohřebiště v Banteay Prieb, kde později vyrostl památník. Ve škole je dodnes zachována dlažba, na které je patrná díra vy-

hloubená granátem. Lidé z celého světa byli inspirováni tím, pro co Richie žil a zemřel, a o jeho blahorečení se uvažovalo již před lety.

Když papež František 11. července 2017 otevřel cestu ke kanonizaci těch, kdo dobrovolně nabídli svůj život pro druhé, zahájila filipínská provincie proces Richieho blahorečení, a tento záměr podpořil i generální představený řádu Arturo Sosa. „Po Richieho smrti mu lidé různým způsobem projevovali úctu, a to nejen na Filipínách a v Kambodži, ale i na jiných místech,“ napsal loni o svátku sv. Ignáce tehdejší představený filipínských jezuitů Antonio Moreno a doplnil, že Richie, jehož příklad „heroického obětování života“ překračuje hranice Filipín a Kambodže, může být inspirací pro mladé lidi naší doby a jejich povolání.

Lenka Češková

Náš nový scholastik

Dva dny před svými dvaadvacátými narozeninami, o svátku svatých košických mučedníků 7. září 2017, složil v Prešově své první sliby český novic Vojtěch Fojt. Od září pokračuje ve své řádové formaci studiem filozofie na jezuitské univerzitě Ignatianum v polském Krakově.

Vojtěch Fojt (*9. 9. 1995, Blansko)

Vyrůstal jsem ve vesnickém prostředí Moravského krasu, jehož jeskyně mi samozřejmě přirostly k srdci. Školu jsem navštěvoval v nedalekém Blansku a vždy jsem měl dobré vztahy s učiteli, jelikož byli nadšení mým zájmem o všechno. Od mládí jsem se totiž chtěl stát „chodící encyklopedií“. Ze všech oborů jsem měl nejradši přírodní vědy, hlavně matematiku a fyziku. V Blansku jsem chodil také do kostela, kde jsem v devíti letech začal ministrovat.

Povolání jsem začal pocítovat asi ve třetí třídě na základní škole, kdy jsem při ohláškách zaslechl výzvu otce biskupa, aby se přihlásili mladí a odvážní muži, ochotní obětovat svůj život Bohu v kněžství. Tenkrát se ve mně ozval hlásek: „Proč bys to nemohl být právě ty?“, a tak jsem si usmyslel, že budu „farářem“. Řekl jsem si, že mladý jsem, a odvalu potvrdila má schopnost odporovat všem, kdo mi tvrdili, že být knězem je těžké, nebo se mi kvůli tomu vysmívali. Bylo vidět, že mě „někdo“ drží. Náš farář mi ale řekl, že by bylo dobré s tím rozhodnutím ještě počkat. Tak jsem začal zkoušet různá jiná povolání, ale vždycky zase přišel ten hlas, který mi říkal: „Chtěl jsi být knězem. Nechceš jím být?“ Až na gymnáziu jsem přišel na to, že je to hlas Boží. Pak mi také kamarádi začali říkat, že bych byl dobrým knězem, a toto období mě přesvědčilo, že bych opravdu měl jít směrem ke kněžství. Zvažoval jsem, zda být diecézním knězem, ale začala se ve mně hlásit touha po zasvěceném životě v řeholním řádu. Po dalším hledání jsem se tedy hned po gymnáziu rozhodl vstoupit do Tovaryšstva. Stalo se tak 6. září 2015.

Výbor z barokní bible

Ondřej Koupil – Jiří M. Havlík (ed.)
Svatováclavská bible
Nedělní a sváteční čtení
 Nakladatelství Karolinum, Praha 2017
 ISBN 978-80-246-3619-1

Svatováclavská bible vyšla ve třech svazcích před více než 300 lety a o její šíření se hojnou měrou zasloužili i jezuité. Přestože byla později zastíněna Biblí kralickou, patří mezi důležité památky překladatelství Písma svatého na našem území. Od konce dvacátého století tento jezuitský barokní překlad bible opět vzbuzuje pozornost; např. v roce 2001 se díky péči německých slavistů mohli zájemci seznámit s faksimile celého překladu. V minulém roce se na knižní trh dostala nová publikace nakladatelství

Karolinum, jež nám tento překlad zpřístupňuje na výběru úryvků pro nedělní a sváteční liturgii.

Úvodní slovo kardinála Dominika Duky shrnuje úlohu tohoto textu v dějinách církve u nás. Následuje soubor odborných statí nadepsaný „Svatováclavská bible: lidé, doba, vydání“, do něhož přispěli editoři výboru Ondřej Koupil a Jiří M. Havlík a historik umění Martin Mádl. Autoři sice jednotlivé kapitoly pojali po svém, nicméně hloubavého čtenáře tato rozmanitost neruší. Všechny příspěvky si podržely nejen fundovanost, ale i čtivost, a tak jsou přístupné i pro laickou veřejnost.

Z celého souboru lze vypíchnout například chronologický přehled historických událostí, který se díky své preciznosti může čtenáři stát dobrou pomůckou k dalšímu prohloubení poznatků o tomto díle. Nechybí ani studie o struktuře církevního roku v římskokatolické liturgii, jež zvláště nekatolíkům pomůže lépe porozumět konkrétnímu výběru biblických pasáží. Poklonu si zaslouží i celková úprava, která knihu činí nejen užitečnou, ale i krásnou.

Jan Regner SJ

Anotace

Evangelium na každý den 2018
 Paulínky, Praha 2017
 ISBN 978-80-7450-255-2

I na letošní rok připravily paulínky další z řady každodenních průvodců evangeliem napříč celým kalendářním rokem. Knižka kapesního formátu může být skvělou pomůckou pro ty, kdo se ve shonu dne touží být i jen na chvíli zastavit, ztišit a v rytmu liturgie církve rozjímat nad evangeliem daného dne. Úryvky z evangelia jsou uvedeny v plném znění a doprovází je krátké komentáře, jejichž autorem je tentokrát papež František. Najdeme zde ale i odkaz na zbývající liturgická čtení a informace o slavnosti, svátku či památce daného dne. Kapesní průvodci evangeliem vycházejí pravidelně od roku 2016; autory komentářů byli v minulosti italský jezuita a bibliista Silvano Fausti i různí čeští autoři.

Josef Blaha
Judajismus a láska
Židovská filosofie a poesie napříč věky
 Vlastním nákladem, Praha 2017
 ISBN 978-80-270-2447-6

Český jezuita Josef Blaha, který se dlouhodobě zabývá zejména židovskou mystikou, nabízí tentokrát sbírku esejů o lásce z pohledu židovské filozofie a poezie. Kniha obsahuje statě, které už dříve vyšly v Revue Společnosti křesťanů a Židů, ale také nový článek o křesťanské mystičce Terezii z Ávily; ten vznikl speciálně pro tuto publikaci. Kromě teologických, filozofických a mystických textů se českému čtenáři dostávají do rukou také překlady hebrejských básní, které v češtině většinou ještě nevyšly. Kniha má spíše populárně-naučný charakter, a je tedy přístupná i běžným čtenářům.

Zprávy

Praha

■ Generální představený Tovaryšstva Ježíšova Arturo Sosa v září vyslovil souhlas se zahájením beatifikačního procesu jezuitského kněze Adolfa Kajpra. Vicepostulátorem byl jmenován znalec Kajprovy osobnosti a díla, profesor Vojtěch Novotný z KTF UK. Dalším krokem je zahájení procesu na úrovni pražské arcidiecéze. Aktuálním úkolem je příprava obsáhlé dokumentace a shromáždění osobních, listinných či fotografických svědectví o P. Kajprovi i svědectví o vyslyšení prosby na jeho přímluvu.

■ Dne 27. září převzal jezuita Jan Rybář stříbrnou medaili Senátu Parlamentu ČR. Ocenění je udělováno při příležitosti Dne české státnosti osobnostem, které vynikají ve svých oborech nebo svými zvláštními činy a schopnostmi.

■ V týdnu od 29. října do 4. listopadu zavítal na návštěvu české provincie asistent otce generála pro střední a východní Evropu Tomasz Kot. Navštívil všechny jezuitské komunity a seznámil se s díly a aktivitami provincie. Byl také hostem na studentských mších v Brně a Praze.

■ Na mezinárodní konferenci o pronásledování křesťanů ve světě, kte-

rou 10. listopadu v pražské Knihovně Václava Havla uspořádal europoslancem Pavel Svoboda, vystoupil také jezuitský kněz Ziad Hilal, který pracuje pro Jezuitskou službu uprchlíků a mezinárodní organizaci Církev v nouzi. S přítomnými se podělil o zkušenosti z rodné Sýrie a z válkou zkoušeného Aleppo.

■ Jedním z laureátů Ceny Paměti národa, kterou 17. listopadu v Národním divadle udělili zástupci společnosti Post Bellum, byl jezuita, disident a chartista František Lízna. Jeho osobnost na úvod přiblížil polohraný dokument režiséra Radima Špačka. Jako symbolický dárek pro P. Líznu zazněl Svatováclavský chorál v podání sboru Matěje Kroupy.

■ Ve dnech 21. až 22. listopadu pobýval v České republice již počtvrté indický jezuitský misionář působící v Afghánistánu, Orville de Silva. Jeho první zastávkou byla VOŠ Caritas v Olomouci, které pomáhá organizovat stáže českých studentů u kmene Katkaris. Dalšího dne se setkal s pražskou komunitou.

■ V pátek 8. prosince při bohoslužbě v kostele sv. Ignáce v Praze předal apoštolský nuncijs Giuseppe Leanza světoznámému polárníkovi Josefu Svobodovi Řád sv. Silvestra, papež-

ské vyznamenání za zásluhy o Svatý stolec. Po mši následovalo osobní svědectví prof. Svobody o jezuitském knězi Adolfu Kajprovi, se kterým byl uvězněn v komunistickém žaláři v Leopoldově. O udělení řádu se zasadil jezuita Richard Čemus, který při mši pronesl promluvu.

■ V pátek 15. prosince byl hostem netradiční adventní snídaně na střeše paláce Lucerna jezuita František Hylmar. Během setkání, které zorganizoval známý pražský kavárník Ondřej Kobza, přítomným nabídl úvahu, jak při adventních obřadech prožít chvíli samoty a ticha, a krátkou meditaci nad evangeliem.

■ V prosinci uspořádali farníci z kostela sv. Ignáce v Praze první adventní Dny víry. Bohatý program nabídl ve spolupráci s komunitou Chemin Neuf modlitby, přednášky, koncerty, výstavy, žehnání předmětů či výtvarné dílny pro děti i dospělé. Akce vyvrcholila v sobotu 16. prosince, kdy děti vytvářely figurky do betléma. V průběhu adventu farnost nabízela i bohatý program pro školy.

■ Koncem října se na Karlův most po pěti letech vrátilo sousoší sv. Františka Borgiáše. Jedná se o věrnou kopii díla barokního mistra Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa, kterou z pískovce vytvořil sochař a restaurátor Jiří Kačer. Originál byl uložen v depozitáři Galerie hlavního města Prahy a po restaurování by se měl stát součástí expozice.

■ V neděli 17. září uvedla Česká televize v rámci cyklu Cesty víry nový dokument autorské dvojice Jana Kristina Studničková a Otakáro Maria Schmidt věnovaný nejstarší jezuitské univerzitě. Snímek „Gregoriana – papežská univerzita“, kterým provází několik jezuitů, je možno shlédnout ve videoarchivu ČT.

■ V neděli 8. října představil cyklus Cesty víry České televize nový dokument režisérky a publicistky Jolany Matějkové „Hledání srdce“, který volně navazuje na snímek „Převaděč“ z roku 2015. Jezuita Petr Vacík tentokrát přibližuje doteky křesťanské a zenové meditace. Snímek je ke shlédnutí ve videoarchivu ČT.

■ Na Nový rok, 1. ledna, odvysílala TV Noe dlouho očekávaný historický film „Ignác z Loyoly“. Snímek se opírá o Ignácův vlastní životopis v knize „Poutník“. Vznikl roku 2016 v produkci filipínských jezuitů a natočil se na Filipínách a ve Španělsku.

Praha/Brno

■ Jedním ze tří loňských laureátů ceny Celestýna Opitze, kterou každoročně udílejí milosrdní bratři za vzor v péči o nemocné a potřebné, byl jezuita Jan Palacký. Cenu za celoživotní dílo při pomoci lidem v misijních oblastech obdržel 14. října v kostele sv. Šimona a Judy v Praze. Na podzim P. Palacký také v Brně vydal knihu „Štafeta. Vzpomínky z misii“, která přibližuje jeho bohaté zkušenosti ze zámorí.

Brno
 ■ Brněnští radní vyhlásili veřejnou výtvarnou soutěž na dvě nové sochy, které mají vzniknout v rámci projektu „Sochy pro Brno“. Vedle Adolfa Loose sochu získá známý jezuitský obránce Brna proti Švédům Martin Středa. Dílo vyroste u jezuitského kostela Nanebevzetí Panny Marie na nároží Jezuitské a Beethovenovy ulice. Soutěž potrvá do 28. března.

■ Od 4. do 7. ledna se v Brně uskutečnil seminář o duchovním doprovázení, který dvanácti řeholnicím a řeholníkům z devíti řádových společenství z Česka a ze Slovenska nabídl nácvik duchovních rozhovorů a supervize. Seminář se konal v komunitě Sester Dítěte Ježíše a zúčastnili se jej i tři jezuité.

Boskovice
 ■ Dne 7. září byla zahájena veřejná sbírka na památník kardinála Tomáše Špidlíka, který má být zřízen nedaleko jeho rodného domu v Boskovcích roku 2019 při příležitosti 100. výročí jeho narození. Idea, vzešlá ze spolků Junák a Orel, se uskutečňuje za podpory senátorky Jaromíry Vítkové. Na jubilejní rok se připravuje řada dalších akcí (konference, výstava apod.). Iniciativu přiblížilo 21. prosince Radio Proglas.

Kolín
 ■ O víkendu 10. až 12. listopadu hostil exerciční dům v Kolíně devátou konferenci Vysokoškolského katolického hnutí ČR, na kterou se

sjelo na dvacet studentů a jejich kaplanů z řad jezuitů i diecézních kněží. Akce nabídla prostor pro sdílení, modlitbu i prezentaci Studentského Velehradu 2018, který se uskuteční 19. až 22. dubna.

■ Od 2. do 4. ledna se v Kolíně konalo setkání české jezuitské provincie, kterého se zúčastnily téměř tři desítky spolubratrů. K hlavním tématům patřily slučování české a slovenské provincie a priority celosvětového Tovaryšstva. Účastníci zavítali i do Prahy, kde si prohlédli Klementinum a v kostele Nejsvětějšího Salvátora sloužili u oltáře sv. Stanislava Kostky mši za povolání.

Olomouc
 ■ V akademickém roce 2017–2018 otevřela CMTF UP druhý ročník Kurzu duchovního doprovázení, nabízeného zasvěceným osobám i laikům. Kurz vede pětičlenný tým, do kterého patří i jezuita František Hylmar. Na podzim se konala teoretická část, které se zúčastnilo zhruba čtyřicet pět zájemců z České republiky i ze Slovenska. V prosinci byla zahájena praktická část, která bude pokračovat na jaře.

■ Ve dnech 6. a 7. října vedl jezuitský astrofyzik a zástupce ředitele Vatikánské observatoře Pavel Gábor na Velehradě a v Olomouci pedagogický seminář o současných poznatcích astronomie. Akci, otevřenou nejširší veřejnosti, uspořádalo Centrum pro školy Arcibiskupství olomouckého.

Ružomberok
 ■ V neděli 19. listopadu oslavili novicové z česko-slovenského noviciátu v Ružomberku s místními farníky svátek sv. Stanislava Kostky. Tradiční Akademie, která je zcela v režii noviců, se tentokrát zaměřila na osobnost papeže Františka a zúčastnilo se jí bezmála osmdesát věřících.
 ■ Od 28. prosince 2017 do 1. ledna 2018 se na noviciátní chatě v Trlenském dolině na Slovensku uskutečnilo každoroční setkání scholastiků české a slovenské provincie. Náplň dní tvořilo sdílení o studiích a magisterkách i diskuze o aktuálních tématech obou provincií. Nechyběl ani prostor pro výlety a odpočinek.

Telč
 ■ Ve dnech 2. až 3. listopadu se v Telči konal workshop „Ideální podoba řádového domu“, věnovaný barokní jezuitské architektuře. Akce se uskutečnila v rámci pětiletého projektu (2016–2020) „Telč a jezuité, řád a jeho mecenáši“, financovaného MK ČR. K výstupům projektu, na kterém se podílejí AV ČR a NPÚ, budou vedle přednášek a seminářů patřit i interaktivní mapa, výstava či odborné publikace.

Velehrad
 ■ Dne 25. listopadu se na Velehradě uskutečnila první literární pouť, věnovaná odkazu básníka Jana Zahradníčka. Mezi hosty patřili jeho děti Jan Jakub a Marie Štěpánka. Na programu byly mše, semináře a be-

sedy. Presentována byla i nová sbírka básní Leopoldovský sešit poezie.

■ Stále pokračuje veřejná sbírka na nové sochy sv. Cyrila a Metoděje pro Velehrad, kterou vyhlásilo Arcibiskupství olomoucké. Skulptury, se kterými počítal již první architektonický záměr stavebních úprav, mají být osazeny na vstupních pilířích areálu. V anonymní veřejné soutěži byl před rokem vybrán návrh brněnských autorů Vladimíra Matouška a Radima Horáka.

Vatikán
 ■ Během apoštolské cesty do Myanmaru a Bangladéše se papež František setkal také s místními jezuitskými komunitami. Soukromé setkání s jezuitou z Myanmaru se uskutečnilo 29. listopadu v rezidenci rangúnského arcibiskupa. S bangladéskou komunitou se papež setkal 1. prosince na apoštolské nunciatuře hlavního města Dháky. Záznam rozhovorů, které zazněly na obou setkáních, vydal 18. prosince časopis *La Civiltà Cattolica*.

■ Jako výsledek reformy vatikánských sdělovacích prostředků, sjednocených pod Sekretariátem pro komunikaci, vzniklo v prosinci Ediční multimediální centrum, které denně vytváří všechny mediální výstupy od audia před video po texty a grafiku. Vzniklo z šesti jazykových sekcí (italské, anglické, francouzské, německé, španělské a portugalské) původního Vatikánského rozhlasu

a postupně se do něj zapojí všichni pracovníci rozhlasu i dalších institucí, spadajících pod Sekretariát. V neděli 17. prosince byl spuštěn nový webový portál (www.vaticannews.va), na kterém jsou již stránky zmíněných šesti sekcí. Webové stránky dalších sekcí zatím fungují na dosavadních adresách a postupně také přejdou pod nový portál.

Vatikánský rozhlas bude nadále vysílat pouze v Itálii; rozhlasové pořady ostatních jazykových redakcí nahradí podcasting. Od ledna se do Sekretariátu pro komunikaci včlení i deník *L'Osservatore Romano*, který si zachová své jméno i tištěnou verzi. Na základě dohody z 21. září budou v obnovené struktuře vatikánských médií dále působit jezuité.

- Jedním ze dvou zvláštních sekretářů biskupské synody o mladých lidech, víře a rozlišování povolání, která se bude konat 3. až 28. října 2018, jmenoval papež František 18. listopadu 2017 italského jezuitu a sociologa Giacoma Costu. Úkolem zvláštních sekretářů je napomáhat generálnímu relátorovi koordinovat práci expertů a podílet se na přípravě návrhů a dalších dokumentů, které budou předloženy k hlasování synodním otcům.

Řím

- Ve dnech 3. až 6. října uspořádala Papežská gregoriánská univerzita první světové sympozium o zneužívání a ochraně dětí v digitálním svě-

tě. Na pozvání tamního Centra pro ochranu nezletilých, které vede německý jezuita Hans Zollner, se ho zúčastnilo 140 odborníků z oblasti vědy, hospodářství, politiky i náboženství. Jedním z řečníků byl i jezuitský generál Arturo Sosa. Na závěr se účastníci setkali s papežem Františkem a předali mu deklaraci o důstojnosti dětí v digitálním světě.

- Dne 12. října oslavili zaměstnanci a studenti Papežského východního institutu sto let od založení tohoto římského akademického ústavu, svěřeného do péče jezuitského řádu. Oslav se zúčastnil i papež František, který po návštěvě ústavu sloužil v nedaleké bazilice Santa Maria Maggiore děkovnou mší svatou.

- Dne 18. října byla v rezidenci časopisu italských jezuitů *La Civiltà Cattolica* prezentována kniha rozhovorů o církvi a světě, které s papežem Františkem vedl šéfredaktor periodika Antonio Spadaro SJ. Kniha s názvem *Adesso fate le vostre domande* (Nyní se ptejte) vydalo italské nakladatelství Rizzoli.

- Jedním ze dvou nových pomocných biskupů římské diecéze papež František 23. listopadu jmenoval italského jezuitu Daniela Libanoriho, někdejšího rektora kostela Il Gesù. Biskupské svěcení se konalo 13. ledna.

- Na Papežské gregoriánské univerzitě se 13. prosince uskutečnila prezentace knihy o fundamentální teologii papeže Františka. Editorkou

sborníku *Dal chiodo alla chiave* (Od hřebu ke klíči) je Michelina Tenace z římského Centra Aletti. Prezentace se zúčastnil i renomovaný jezuitský teolog Luis Francisco Ladaria, který se loni v létě stal prefektem Kongregace pro nauku víry. Šlo o jeho první veřejné vystoupení v nové funkci.

- V pátek 24. listopadu byla na generální kúrii otevřena Knihovna Petra-Hanse Kolvenbacha, která vznikla sloučením dvou původních knihoven (Knihovny otce generála a Historické knihovny). Jedná se o první instituci nesoucí jméno tohoto předloni zesnulého generálního představeného jezuitů.

Biškek

- Na základě jmenování papeže Františka z loňského srpna byl 17. prosince do funkce nového apoštolského administrátora Kyrgyzstánu uveden americký jezuita Anthony Corcoran, dlouholetý misionář v Rusku a někdejší představený tamních jezuitů. Stalo se tak při mši v katolické katedrále v Biškeku za přítomnosti biskupů z Ruska, Kazachstánu a Uzbekistánu.

Bonn

- Klimatické konference OSN, která se konala 6. a 17. listopadu v Bonnu, se zúčastnilo také zhruba 25 jezuitů a jejich spolupracovníků. Síť *Eco-jesuit* uspořádala konferenci o *Laudato si'*, na které vystoupili řečníci z celého světa, a hostila veletrh, kde se představili zástupci různých je-

zuitských ekologických iniciativ. Mezi další akce patřilo setkání ekologické sekce sítě Vyšší vzdělávání pro sociální transformaci (HEST).

L'Aquila

- V pátek 22. prosince na svahu hory Gran Sasso tragicky zahynul polský jezuita Jacek Oniszczuk, vedoucí katedry biblické teologie na Papežské gregoriánské univerzitě v Římě. Při výstupu ho zavalila padající lavina. Poslední rozloučení se konalo 9. ledna v kostele sv. Ignáce v Římě.

Ludwigshafen

- Od 14. do 19. října se v Ludwigshafenu konalo setkání Jezuitské konference provinciálů Evropy a Blízkého východu. Vyšší představení zahájili na úrovni konference proces obnovy formačních center a proces rozlišování apoštolských priorit celosvětového Tovaryšstva. Jednání se ve funkci prezidenta konference poprvé účastnil Franck Janin. Na úvod byl přítomen i otec generál Arturo Sosa.

Manresa

- Ve dnech 6. až 9. listopadu se v Manrese uskutečnilo osmé setkání jezuitských studentských kaplanů a jejich spolupracovníků z Evropy a Blízkého východu. Hlavním tématem byla biskupská synoda o mladých lidech, víře a rozlišování povolání, kterou přítomným přiblížil italský jezuita Giacomo Costa. Prezentovány byly i různé aktivity pro mladé včetně Středoevropského Magisu.

Seznam podporovatelů od 10. června 2017 do 5. ledna 2018

Tereza Kaucká, Praha; Adolfa Regnerová, Červený Kostelec; MUDr. Barbora Jiříčková, Olomouc; Drahomíra Sýkorová, Kroměříž; Dr. Karel Kotyza, Prostějov; Marie Kolářová; Marie Horáková; Ing. Petr Durna, Brno; Lenka Kuchařová; Dr. Eva Lojďová, Olomouc; Jana Doležalová, Brno; Josef Dušek, Hradec nad Moravicí; Česká provincie Kongregace Školských sester de Notre Dame, Praha; Jaroslav Vašíček; Dr. Vladimír Petrus, Praha; Helena Mikáčová, Velká nad Veličkou; Doc. PhDr. František Hradil, CSC., Prušánky; Jiří Riedl; Milada Schneiderková; Vojtěch Kameník; Veronika Linhartová; Jan Siegel, Praha; Jiří Rezek; Mgr. Gerik Císař, Černošice; Mons. Mgr. Josef Zouhar, Hodonín; Jiří Hájek, Stříbro; Jan Blaha, Dolní Bojanovice; Ludmila Porazilová; Vladimíra Šťastná; Stanislav Horák, Tištin; Miroslav a Eunika Karlíkovi; Eva Slavíková, Brno; Kristina Krupová, Český Těšín; RNDr. Anna Sekaninová, Brno; Jan Kunert, Dolní Čermná; Martin Bartoš; Jan Pospíšil; Vladimír Ráček, Pardubice; Markéta Kalinová; Ing. Václav Benda, Brno; Josef Reichl, Praha; Pavel Novák, Plzeň; Ludmila Váchalová, Bor u Tachova; Jarmila Vajďáková, Trnava u Zlína; Marie Sodomková, Praha; Václav Uhlíř, Nové Město na Moravě; Larisa Smogleyová; JUDr. Vít Jiříček; Marie Vaňková, Bruntál; PhDr. Zdena Štěpánková, Boskovice; Jiřina Hajzerová, Lipová; P. Ing. Jan Zachoval, CSC., Brno; Jiří Liska; MUDr. Ivo Pavlas; Ing. František Jaroš, Praha; MUDr. Ivan Říha, Prachatice; Petráčkovi, Veselí nad Moravou; Františkáni, Liberec; Pavel Havlíček, Praha; Marie Rádlová, Stará Boleslav; Jitka Malcová, Velká Bíteš; Josef Havlát, Velké Němčice; Jasná Procházková, Praha; Oldřich Jindra, Valašské Meziříčí; Marie Bláhová, Dolní Bojanovice; Josef Aron; Pavla a Jaroslav Geblovi, Olomouc; Otílie Špottová, Český Těšín; Stanislav Štrbík, Hustopeče u Brna; Ing. Ludvík Rušar, Pacov; Marie Slaměníková; Karel Pažourek, Brno; Radek Pavelka, Bánov u Uherského Brodu; Vojtěch Mikyska; Ing. František Kania; MUDr. Jan Kulhánek, Ivančice; Mgr. Eva Michálková; E. Picka; Milena Šimánková, Praha; Hana Šimková, Praha; Anna Kubíková, Tvrdonice; MUDr. Jiří Lojda, Praha; René Mohyla, Olomouc; Ing. Pavel Martínek, Praha; Josef Mléčka, Ostrožská Nová Ves; Růžena Nebřenská, Praha; Česká provincie Společnosti sester Ježíšových, Olomouc.

Všem dárcům upřímně děkujeme

Jubilea

P. Josef Koláček	Řím	23. 1.	50 let kněžství
P. Richard Čemus	Řím	29. 5.	30 let kněžství
P. Josef Blaha	Praha	29. 6.	30 let kněžství
P. František Hylmar	Praha	25. 3.	20 let kněžství
P. František Lízna	Vyšehorky	28. 4.	50 let v Tovaryšstvu
P. Josef Blaha	Praha	5. 4.	35 let v Tovaryšstvu
P. Ludvík Armbruster	Praha	16. 5.	90 let
P. Robert Kunert	Olomouc	29. 4.	85 let
P. Antonín Krejčířík	Velehrad	28. 6.	85 let
P. František Kuběna	Všemina	4. 3.	70 let
P. Vojtěch Suchý	Děčín	11. 3.	70 let
P. Jiří Kovář	Praha	6. 4.	60 let
P. Ladislav Árvai	Velehrad	27. 3.	55 let
S. Jiří Hebron	Řím	24. 2.	40 let
P. Miroslav Herold	Olomouc	10. 4.	40 let
NS. Roman Frolek	Ružomberok	7. 6.	35 let
NS. Marek Lis	Ružomberok	31. 3.	30 let

Srdečně blahopřejeme